

Sveučilišni glasnik

Glas Slavonije

poseban prilog 29. rujna 2023. broj 93



TEMA BROJA

FESTIVAL ODRŽIVOSTI

str. 7-10



ODRŽAN 14. MEĐUNARODNI ZNANSTVENO-STRUČNI SKUP HRANOM DO ZDRAVLJA

str. 10

SOCIAL WORK AND HUMAN RIGHTS: ADVOCATING DISRUPTIVE VOICES



ODRŽANA
MEĐUNARODNA
KONFERENCIJA
SOCIJALNOG RADA
NA PRAVNUM
FAKULTETU OSIJEK

str. 15



37. međunarodni
znanstveni skup
Hrvatskog društva za
primijenjenu lingvistiku
Jezik i migracije na
Filozofskom fakultetu

str. 3

10. sjednica Senata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održana 19. srpnja 2023. godine

Senat je na 10. sjednici donio sljedeće odluke kako slijedi:

imenovanje članova Gospodarskog savjeta

Odluka o imenovanju članova Gospodarskog savjeta Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

imenovanje predsjednika i članova Odbora

Odluka o imenovanju predsjednika i članova Odbora za statutarna i prava pitanja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Odluka o imenovanju predsjednika i članova Odbora za osiguravanje i unaprjeđivanje kvalitete Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Odluka o imenovanju predsjednika i članova Odbora za finansijsko poslovanje i proračun Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

imenovanje stručnih i savjetodavnih tijela Senata

Odluka o sastavu, ustroju i djelokrugu rada Povjerenstva za nastavu i studente, Odluka o sastavu, ustroju i djelokrugu rada Povjerenstva za izdavačku djelatnost, Odlu-

ka o sastavu, ustroju i djelokrugu rada Povjerenstva za priznanja Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Odluka o sastavu, ustroju i djelokrugu rada Povjerenstva za sport, tjelesnu i zdravstvenu kulturu, Odluka o sastavu, ustroju i djelokrugu rada Povjerenstva za prijediplomske, diplomske i stručne studije, Odluka o sastavu, ustroju i djelokrugu rada Povjerenstva za poslijediplomske studije i Odluka o sastavu, ustroju i djelokrugu rada Povjerenstva za programe cjeloživotnog učenja

razrješenje i imenovanje člana Upravnog vijeća Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

Odluka o razrješenju i imenovanju člana Upravnog vijeća Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek

imenovanje studentskih predstavnika u vijeću Senata

Odluka o imenovanju studentskih predstavnika za članove Vijeća Doktorske škole Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Odluka o imenovanju studentskih predstavnika za članove Vijeća za interdisciplinare doktorske studije Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Sveučilišno izdavaštvo

Izmjene i dopune Plana izdavačke djelatnosti za akademsku godinu 2022./2023.

Na prijedlog Odbora za izdavačku djelatnost, Senat je donio odluke o davanju suglasnosti za prihvatanje izmjena i dopuna Plana izdavačke djelatnosti za akademsku godinu 2022./2023. prema prijedlogu fakultetskih vijeća Pravnog fakulteta Osijek, Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Osijek, Ekonomskog fakulteta Osijek, Fakulteta za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek te Vijeća Odjela za biologiju i Vijeća Odjela za matematiku koje se prenose na pravnog sljednika - Fakultet za primjenjenu matematiku i informatiku. Na prijedlog Odbora za izdavačku djelatnost, Senat je donio odluke o davanju suglasnosti za tiskanje i izdavanje sveučilišnog udžbenika i sveučilišne stručne knjige kako slijedi:

"Osnove mjerena - priručnik za laboratorijske vježbe", sveučilišni udžbenik autora prof. dr. sc. Krune Miličevića, dr. sc. Venče Ćorluke, Dalibora Buljića, dipl. ing. i dr. sc. Ivana Tolića - Fakultet elektrotehnike, računarstva i in-

formacijskih tehnologija Osijek

"Medicinski potpomognuta oplođnja čovjeka s laboratorijskim tehnologijama", sveučilišna stručna knjiga autora izv. prof. dr. sc. Andreje Milostić Srb, doc. dr. sc. Marijana Tandare i Nike Srb, dr. med. - Fakultet za dentalnu medicinu i zdravstvo Osijek.

XLIII. Promocija doktora znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

XLIII. Promocija doktora znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku održat će se 12. listopada 2023. godine s početkom u 11 sati na Trgu Vatroslava Lisinskog u Tvrdi. Promovirat će se 122 doktora znanosti Sveučilišta iz sljedećih znanstvenih područja: prirodnih znanosti (2); tehničkih znanosti (6); biomedicine i zdravstva (51); biotehničkih znanosti (15); društvenih znanosti (30); humanističkih znanosti (5); interdisciplinarnih područja znanosti (12) i umjetničkog interdisciplinarnog područja (1).

Polugodišnji izvještaj o izvršenju finansijskog plana za 2023. godinu

Na temelju pozitivnog mišljenja

Odbora za finansijsko poslovanje i proračun od 17. srpnja 2023. godine, Senat je donio Odluku o prihvatanju polugodišnjeg izvještaja o izvršenju finansijskog plana za 2023. godinu za Rektorat i odjele Sveučilišta (Odjel za matematiku, Odjel za fiziku, Odjel za kemiju te Odjel za biologiju).

Suorganizacija međunarodnog znanstvenog skupa "Slavonski dijalekt u okviru kulturne i znanstvene manifestacije ŠOKAČKA RIĆ 21" 10. studenoga 2023. godine, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Osijek

Senat je prihvatio suorganizaciju međunarodnog znanstvenog skupa "Slavonski dijalekt u okviru kulturne i znanstvene manifestacije ŠOKAČKA RIĆ 21" koji će se održati 10. studenoga 2023. godine na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku.

Središnja tema znanstvenog skupa jest dvadeset godina Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu. Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti organizator je skupa.

Pozdravna riječ brukošima predsjednika Studentskog zbora

Dragi brukošice i brukoši!

Kao predsjednik Studentskog zbora našeg Sveučilišta, čast mi je što vam se imam priliku obratiti na samom početku vašeg ulaska u akademski svijet. Svijet je to u kojem postajete odrasli ljudi te razina koja vas dijeli od odlaska na tržište rada na kojem svojim doprinosom gradite ovu prekrasnu zemlju. Iako se tih pet godina čini kao dugo razdoblje, ono vrlo brzo prode, a te godine budu ispunjene mnogim životnim iskustvima, usponima i padovima, ali kao i uvijek, na kraju pamtim samo one sretne trenutke. Koje god ste znanstveno područje izabrali, bilo ono društveno, tehničko, biomedicina i zdravstvo, humanističko, umjetničko ili neko drugo, vjerujem da ćete postati vrsni stručnjaci u području kojim se bavite, a u tome će vam pomoći profesori i stručno osoblje našeg Sveučilišta koji neumorno rade kako bi obrazovali buduće stručnjake. Ja, koji sam se vrlo rano uključio u studentsko predstavništvo, pozivam vas da budeste proaktivni i u sferama izvannastavnih aktivnosti te da se uključite u rad studentskih zborova vaših sastavnica ili nekoj od mnogobrojnih studentskih udružica koje djeluju na našem Sveučilištu jer zasigurno ćete u nekoj od njih moći pronaći svoje interesne. Godine studija koje slijede svakako iskoristite i za povezivanje sa što više ljudi s kojima ćete stići prijateljstva za cijeli život, kontaktirajte s poslodavcima koji neke od vas možda već tijekom godina studija vide kao svoje buduće radnike, iskoristite stručne prakse koje vam se nude, a ako ste hrabriji, odvažite se i na odlazak na neku od studentskih razmjena koje su zasigurno neprocjenjivo iskustvo u kojem ćete usavršiti jezik, upoznati nove kulture i naučiti živjeti daleko od doma. Nudi vam se i širok spektar studentskih poslova pa ako imate viša vremena, svakako roditeljima olakšajte te zaradite i nešto vlastitog novca, ali nemojte da vam zbog toga trpi studiranje! Naše Sveučilište svake godine nagraduje svoje studente stipendijama, tako da ne mojte misliti kako se vaša izvrsnost ne cijeni i radite na njoj od prvoga dana, a ako ste vrsni sportaš, i dalje brusite svoj talent jer se i izvrsni stipendiraju. Sve što ste si zacrtali možete i ostvariti uz trud i odricanje, a studenti su odvijek bili pokretačka snaga društva i nositelji promjena, stoga ne dopustite da vas obuzme inertnost. U svemu tome nikada ne zaboravite da ste mladi ljudi koji se trebaju i zabaviti i svoje godine studija ispuniti radošću, srećom i veseljem, a ako koji put ostavite ispit za rujan ili ga pak prenesete na sljedeću godinu, ne brinite se jer ništa se strasno neće dogoditi. Od srca vam želim uspješan početak studija, nove akademske godine te da vas kroz studij prate sreća i zdravlje.

Luka Jurčević





Završna konferencija projekta GAMMA

Tekst pripremila:
Mirela JUKIĆ BOKUN

Projekt je **GAMMA** (**GA**Me **b**ased **l**earning **i**n **M**athematics) Erasmus+ projekt Fakulteta primjenjene matematike i informatike Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku u okviru kojega su sveučilišta i škole iz Hrvatske, Finske, Nizozemske i Grčke te Agencija za odgoj i obrazovanje iz Hrvatske razvile metodike materijale za nastavne matematike temeljene na učenju na digitalnim igrama. Glavni su rezultati projekta GAMMA priručnik za nastavnike o učenju temeljenom na digitalnim igrama, 8 GAMMA scenarija poučavanja i 7 matematičkih digitalnih igara i dostupni su na mrežnoj stranici projekta <http://www.project-gamma.eu/>. Projekt i projektni rezultati predstavljeni su 31. kolovoza 2023. na GAMMA završnoj konferenciji. Konferencija je održana dana 31. kolovoza

2023. na Fakultetu primjenjene matematike i informatike i bila je to najveća GAMMA diseminacijska aktivnost u Hrvatskoj. Na konferenciji su sudjelovali učitelji i nastavnici matematike iz osnovnih i srednjih škola, kao i profesori i asistenti s raznih fakulteta. Sudionici su dolazili iz raznih dijelova Hrvatske. Projekt su predstavile izv. prof. dr. sc. Mirela Jukić Bokun s Fakulteta primjenjene matematike i informatike i viša savjetnica Jelena Noskov iz Agencije za odgoj i obrazovanje. Gostujući predavač doc. dr. sc. Tomislav Jaguš s Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu održao je predavanje pod naslovom *Učenje temeljeno na igri i igrafičnosti*, dok su članice GAMMA projekta izv. prof. dr. sc. Ljerka Jukić Matić i izv. prof. dr. sc. Darija Marković s Fakulteta primjenjene matematike i informatike održale predavanje pod naslovom *Implementacija GBL-a u nastavi matematike*. Karolina Brleković, članica GAMMA projekta iz Elektrotehničke i prometne škole Osijek, upoznala je sudionike s aktivnostima u okviru e-Twinning projekta *GAMMA za sve*. Održane su i radionice na kojima su sudionici imali priliku upoznati se s GAMMA scenarijima poučavanja i odigrati GAMMA igre. Ove radionice vodili su članovi GAMMA timova iz GAMMA partnerских organizacija: s Fakulteta primjenjene matematike i informatike voditelji su bili prof. dr. sc. Mihaela Ribić Penava, izv. prof. dr. sc. Dragana Jankov Maširević, dr. sc. Mateja Dumić, iz Elektrotehničke i prometne škole Osijek voditelji su bili Snježana Bošnjak i Marin Kanaet, dok je iz Srednje škole Markantuna de Dominisa Rab voditelj bio Darko Muža. Tijekom održavanja skupa, održana je i poster sekcija u okviru koje su sudionicima predstavljena iskustva nastavnika s učenjem temeljenom na igrama. Prije evaluacije i zatvaranja konferencije, održana je panel diskusija o GBL-u na kojoj su sudionici imali prilike čuti o iskustvima nastavnika u primjeni GAMMA igara i scenarija.



Tijekom stanki za kavu i zajedničkog ručka sudionici su imali priliku podružiti se i razmijeniti iskustva u opuštenom okruženju. Evaluacija skupa pokazala je da su sudionici bili iznimno zadovoljni organizacijom, sadržaj im je bio zanimljiv i koristan, obogatili su svoje znanje o učenju temeljenom na igrama te će preporučiti GAMMA intelektualne rezultate svojim kolegama.

37. međunarodni znanstveni skup Hrvatskog društva za primjenjenu lingvistiku Jezik i migracije na Filozofskom fakultetu

Od 15. do 17. lipnja 2023. na Filozofskom fakultetu u Osijeku održan je 37. međunarodni znanstveni skup Hrvatskog društva za primjenjenu lingvistiku (HDPL) *Jezik i migracije* na kojemu je bilo nazočno više od stotinu sudionika iz zemlje i inozemstva.

Polazeći od činjenice da povijest čovječanstva poznaje razne vrste migracija, a potaknuti migracijama do kojih je došlo u kontekstu izbjeganja ratnog sukoba u Ukrajini, cilj je godišnjeg skupa HDPL-a bio ispitati odnos između jezika i migracija, s posebnim osvrtom na primjenjenu lingvistiku u kontekstu suvremenih migracijskih zbijanja. No sukladno Statutu udruge, cilj je svakog godišnjeg skupa i promidžba dostignuća u području primjenjene lingvistike i lingvističke struke općenito.

Plenarna predavanja koja su održale Hrisztalina Hrisztova-Gotthardt iz Berna (*Assessing linguistic integration: The Swiss "fide test"*) i Ljubica Kordić iz Osijeka (*Njemački jezik u višejezičnoj sredini grada Osijeka iz perspektive primjenjene lingvistike*) izravno se nadovezuju na temu jezika i migracija. Plenarna predavanja koja su održali Marijan Palmović iz Zagreba (*Metoda praćenja pokreta očiju u primjenjenoj lingvistici*) i Višnja Pavi-

čić Takač iz Osijeka (*Izazovi i mogućnosti istraživanja metadiskursa u primjenjenoj lingvistici*) u službi su promicanja dostignuća u području primjenjene lingvistike. Uz to, Drago Župarić-Ilić iz Zagreba održao je predavanje o problematici migracija iz perspektive sociologije (*Otići, ostati, ugostiti? Tema migracija u javnosti te hrvatskom medijskom i stručnom diskursu*). Osim navedenih izlaganja na skupu je održano i šezdesetak izlaganja u sekcijsima. Na skupu su, kao i inače, bile predstavljene novoobjavljene knjige čiji su autori, urednici ili surađnici članovi HDPL-a. Uoči samog skupa u srijedu, 14. lipnja uspješno je održan pretkonferencijski dogadjaj *Izazovi suvremenog znanstvenoistraživačkog rada* (2) na kojemu su pozvane predavačice Kristina Cergol iz Zagreba i Ana Werkmann



Horvat iz Osijeka obradile teme *Etički aspekti rada sa sudionicima u primjenjeno-lingvističkim istraživanjima i Psiholingvističke metode u primjenjenoj lingvistici*. Pretkonferencijski je dogadjaj bio namijenjen doktorandima i poslijedoktorandima, a izraz je nastojanja HDPL-a da osigura konkretnu i kvalitetnu potporu mlađim znanstvenicima koji se nalaze na početku znanstveno-istraživačke karijere. Veliku je potporu održavanju skupa pružio Filozofski fakultet u Osijeku - logistički i finansijski. Otvorene skupu svojim su nastupom uveličali učenici Glazbene škole Franje Kuhača Osijek Jakov Drozdek (violina) i Ivan Matić (klavir), a u provedbi pojedinih aktivnosti bili su angažirani studenti njemačkog jezika i književnosti pod vodstvom dr. sc. Ivane Šarić Sokčević.



PROJEKTI SVEUČILIŠTA U OSIJEKU

Predstavljamo projekte Akademije za umjetnost i kulturu i Filozofskog fakulteta, znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta u Osijeku

Znanstvenoistraživačka djelatnost Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku odvija se kroz interne znanstvenoistraživačke projekte znanstveno/umjetničko nastavnih sastavnica Sveučilišta, projekte Ministarstva znanosti i obrazovanja, Hrvatske zaklade za znanost i druge znanstvenoistraživačke i stručne projekte na nacionalnoj i međunarodnoj razini koji se provode u okviru STEM područja znanosti (prirodne znanosti, tehničke znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke znanosti) te društveno-humanističkoga (DH) područja (društvene znanosti, humanističke znanosti) te interdisciplinarnoga područja znanosti. U prethodnim brojevima Glasnika predstavljen je EUKI projekt kojemu je svrha poticanje klimatske suradnje unutar Evropske unije kako bi se ublažile emisije stakleničkih plinova. Po prvi put predstavljamo projekt u sklopu programa Horizon Europe Framework Programme (HORIZON) koji se provodi po načelima Novoga europskog Bauhausa (NEB), a čine ga tri temeljne vrijednosti: održivost, estetika i uključivanje koje povezuju znanost, tehnologiju i inženjerstvo s kulturom i umjetnošću.

U ovome broju Sveučilišnog glasnika predstavljamo projekte i aktivnosti Akademije za umjetnost i kulturu te Filozofskoga fakulteta, znanstveno/umjetničko-nastavnih sastavnica Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku.

Akademija za umjetnost i kulturu u suradnji s Muzejom Slavonije organizirala je Međunarodni dan muzeja, tematski znanstveni kolokvij pod nazivom "Znanost u funkciji kulturne baštine".

Cilj tematskoga znanstvenoga kolokvija bio je utvrđivanje suodnosa znanstvenoga i muzejskoga rada i kulturne baštine kao i važnosti znanstvenoga rada na istraživanju kulturne baštine u znanstvenim i muzejskim institucijama.

Dan održivosti Akademije za umjetnost i kulturu u Osijeku održan je 6. lipnja 2023., projekt je to u okviru kojega je javnosti prezentiran raznovrsni program u kojem su ugrađeni ciljevi održivoga razvoja Agende 2030 Ujedinjenih naroda iz područja umjetnosti i kulture. Filozofski fakultet od lipnja 2023. partnerska je institucija u projektu "seeFField" (A small but fertile field). Inicijativa je to regionalnih studija za jačanje jugoistočneuropejskih studija u Regensburgu u cilju provođenja obrazovanja i istraživanja u suradnji sa znanstvenicima i partnerima u regiji.

FILOZOFSKI FAKULTET OSIJEK

Filozofski fakultet partnerska je institucija u seeFField projektu

seeFField je inicijativa regionalnih studija za jačanje Jugoistočneuropejskih studija u Regensburgu. Cilj je inicijative provoditi obrazovanje i istraživanja o regiji u suradnji sa znanstvenicima i partnerima u regiji.

Pozivaju iskusne i mlade istraživače iz regije na sudjelovanje u nastavi kao i razvoj novih istraživanja te intenziviranje suradnje kroz zajednička akademска dogadanja neovisno o području znanosti kojim se bave. Aktivno uključuju i članove izvan akademske zajednice te podupiru studente u razvoju posebnih vještina u tom području kao i stjecanju jezičnih vještina.

Projekt traje sedam godina (od 2022. do 2029.) i financiran je iz sredstava Volkswagen fundacije uz dodatno financiranje Sveučilišta u Regensburgu i Leibniz instituta za Istočnoeuropske i jugoistočnoeuropske studije.

Projektne aktivnosti mogu se podijeliti na četiri područja: međunarodnu i domaću suradnju, mobiliziranje lokalnog znanja, unaprijeđenje nastavnog programa i transfer znanja.

Jedan od prioriteta je njegovanje suradnje s institucijama Jugoistočne Europe i ostalih zemalja ili regija svijeta kroz koje se produbljuje interes za temu istraživanja. Svaki partner doprinosi eksperimentim znanjima, kompetencijama i umrežavanju. Sveučilišta sudjeluju originalnim studijskim programima ili tečajevima koji se drugdje ne poučavaju, dok znanstveni instituti nude istraživačke programe. Istaknuti njemački partneri Sveučilišta u Regensburgu su Südosteuropa Gesellschaft (SOG), Humboldt-Universität u Berlinu i Friedrich Schiller Univerzitet u Jeni. Na listi partnera od početka lipnja 2023. nalazi



se i Filozofski fakultet u sastavu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, čime je uz Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci drugi fakultet u Republici Hrvatskoj koji sudjeluje u seeFField projektu.

Kroz mobiliziranje lokalnog znanja težnja je provoditi istraživanja o regiji u suradnji s regijom. Ulaskom u dijalog s kolegama iz regije formiraju se nepristrani komunikacijski kanali. U dogovoru s partnerima iz regije fokus će se staviti na teme koje su prioritetne za gra-



nja. Usto je ključan interdisciplinarni pristup, pri čemu socijalna antropologija promatra svakodnevni život, povijest proučava dugoročan razvoj a lingvistika adresira izmjene u simboličkim i semantičkim sistemima. Mjere kojima će se osigurati postizanje ciljeva su financiranje gostujućih profesora, financiranje gostujućih istraživača u ranoj fazi karijere, financiranje istraživanja poslijedoktoranada, doktorske stipendije, održavanje radionica, mentoriranje mlađih istraživača tijekom objave u IOS časopisu Comparative Southeast European Studies (COMPSEES). Osobito je značajno financiranje vrijednih istraživačkih projekata koje će znanstvenici provoditi u regiji u kojoj su nastanjeni, čime će se sprječiti takozvani "odlev mozgova".

U području nastavne djelatnosti sustavno će se raditi na internacionalizaciji nastavnog procesa korištenjem online sustava za poučavanje. Prvi takav potprojekt provodit će se između Sveučilišta u Regensburgu i Sveučilišta u Rijeci.

Blog seeFField ponudit će studentima mogućnost razvoja medijskih i komunikacijskih vještina, potaknuti ih na reflektiranje stečenog znanja i pobudit u njima etiku društvenog aktivizma i transfera znanja.

Također je u planu i organiziranje niza javnih dogadanja kroz koja će se razvijati bolje razumijevanje i kulturna osjetljivost prema regiji. Svake dvije godine održat će se i forum Jugoistočneuropejskih studija u sklopu kojega će se partneri sastati i razmatrati ključne trendove i budući razvoj studija.

Pozivamo sve zainteresirane da posjete stranicu projekta: <https://seeffield.app.uni-regensburg.de> i prate stranice FFOS-a.



AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU

„ZNANOST U FUNKCIJI KULTURNE BAŠTINE“

- Nositelji projekta:
Akademija za umjetnost i kulturu u Osijeku i Muzej Slavonije
- Voditeljice projekta:
izv. prof. dr. sc. Jasmina Najcer Sabljak, prodekanica za znanost i projekte AUKOS, dr. sc. Marina Vinaj, knjižničarska savjetnica, voditeljica Odjela knjižnice MSO

Na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku, u suradnji s Muzejom Slavonije, organiziran je na Medunarodni dan muzeja, 18. 5. 2023., tematski znanstveni kolokvij, pod nazivom *Znanost u funkciji kulturne baštine*.

Cilj je tematskoga znanstvenog kolokvija bio utvrđivanje suodnosa znanstvenog i muzejskog rada i kulturne baštine kao i važnosti znanstvenog rada na istraživanju kulturne baštine u znanstvenim i muzejskim institucijama. Velik broj znanstvenih tema, publiciranih tekstova, doktorskih disertacija nastao je upravo na temelju istraživanja kulturne baštine muzejskih zbirki i proučavanjem muzejskih predmeta. Muzejski rad važan je temelj znanstvenog bavljenja mnogo-

gim temama stručnjaka izvanmuzejskih institucija, no također je važan i znanstveni rad muzejskih djelatnika: kustosa, knjižničara, muzejskih pedagoga, dokumentarista. Ideja je izlaganjima i spravom bila dokazati tezu da su muzeji i njihova kulturna baština ishodišta bavljenja znanstvenim radom te da je osnova muzejskog rada prikupljanje, obrada, izlaganje, publiciranje te znanstveno i stručno bavljenje kulturnom baštini. Suodnos muzejskog i znanstvenog rada nužan je u svrhu prepoznavanja, proučavanja i zaštite kulturne baštine. Ideja kolokvija je proširiti suradnju i znanstvenu raspravu na druge baštinske institucije, arhive, samostane i knjižnice, koje se sustavno bave, uz ostalo, i istraživanjem kulturne baštine. U programu kolokvija sudjelovali su s izlaganjima djelatnici Ministarstva kulture i medija Republike Hrvatske, dr. sc. Ivica Poljičak, državni tajnik, s temom *Digitalizacija kulturne baštine, a o baštinskim ustanovama i njihovom doprinisu znanosti* govorila je mr. sc. Anuška Deranja Crnokić, ravnateljica Uprave za arhive, knjižnice i muze-

je. S Odjela za informacijske znanosti i Centara za istraživanje glagoljaštva Sveučilišta u Zadru izlagala je izv. prof. dr. sc. Marijana Tomić, s temom *AKM laboratoriji i istraživanja pisane baštine: pretpostavke i mogućnosti*, potom iz Muzeja za umjetnosti i obrt dr. sc. Vanja Brdar Mustapić, muzejska savjetnica, voditeljica Zbirke namještaja i Zbirke varia govorila je o *Hermanu Bolléu i namještaju - o opremi i fundusu Muzeja za umjetnost i obrt*. S Akademijom za umjetnost i kulturu

o temi *nakladništva i baštinskog sadržaja* govorila je izv. prof. dr. sc. Nives Tomasević, potom doc. dr. sc. Hrvanje Mesić o *književnoj ostavštini u baštinskim institucijama i metodologiji istraživačkog rada* i doc. dr. sc. Brankica Ban o *glazbenim zbirkama u baštinskim ustanovama Osijeka i Vukovara*. Poseban segment izlaganja imale su knjižničarke i kustosi Muzeja Slavonije Ivana Knežević Križić, viša knjižničarka, govorila je o *publikacijama Muzeja Slavonije kao stručnim i znanstvenim izvorima* potom, Andreja Šimičić, viša kustosica, voditeljica Odjela umjetničkog obrta muzeja o *umjetničkim i predmetima umjetničkog obrta kao poticaju znanstvenog istraživanju u Muzeju Slavonije*, ravnatelj muzeja Denis Detling govorio je o *suradnji muzejskih i znanstvenih institucija*. Dr. sc. Marina Vinaj, knjižničarska savjetnica i voditeljica Odjela knjižnice MSO-a kao suorganizatorica kolokvija dala je pregled *Historijata Osječkog zbornika* od njego-

va prvog objavljivanja 1942. godine do danas jer Osječki je zbornik stručno glasilo Muzeja Slavonije u Osijeku, kategoriziran kao A2 publikacija, koja bilježi stručne i znanstvene radeove djelatnika osječkoga muzeja te brojnih istaknutih znanstvenika iz zemlje i inozemstva. U sklopu kolokvija izv. prof. dr. sc. Nives Tomasević i izv. prof. dr. sc. Jasmina Najcer Sabljak predstavile su novi broj *Osječkog zbornika br. 38.*, koji donosi niz novih članaka uvaženih stručnjaka s područja arheologije, povijesti, umjetnosti, etnologije, knjižničarstva te muzeologije. Radovi s tog znanstvenog kolokvija bit će objavljeni u sljedećem broju Osječkog zbornika. Nakon službenog dijela s izlaganjima, uslijedilo je stručno vodstvo Miroslava Gašparovića, ravnatelja Muzeja za umjetnost i obrt kroz izložbu *MUO u Slavoniji - Slavonija u MUO-u*. Organizacijski odbor kolokvija činili su djelatnici Akademije za umjetnost i kulturu i Muzeja Slavonije te dr. sc. Dražen Kušen, ravnatelj Državnog arhiva u Osijeku, s kojim se planira suradnja sljedeće godine u sklopu Međunarodnog dana arhiva.





Panel rasprava "Art je SMART"

- **Nositelj projekta:** Akademija za umjetnost i kulturu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
- **Glavna koordinatorica projekta:** izv. prof. dr. sc. Tatjana Ileš, prodekanica za razvoj održivosti u umjetnosti i kulturi
- **Kreativna voditeljica programa:** doc. art. Anica Tomić

Projekt prvoga Dana održivosti Akademije za umjetnost i kulturu Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku održan je 6. lipnja 2023. prezentirajući javnosti raznovrstan program u kojem su ugrađeni ciljevi održivog razvoja Agende 2030 Ujedinjenih naroda iz područja umjetnosti i kulture.

Prema početnoj ideji dekanice prof. dr. sc. H. Sablić Tomić, kreativna redateljica programa i profesorica na Akademiji doc. art. A. Tomić, prodekanica za razvoj održivosti u umjetnosti i kulturi izv. prof. dr. sc. T. Ileš i asistentica I. Tomić kao producentica i studentska koordinatorica, osmisile su konцепцију događanja koje je za cilj imalo pozicionirati osječku Akademiju kao prvu takvu instituciju u kojoj se održivi razvoj promišlja iz pozicije umjetničkih, znanstvenih i kulturnih doprinosova, ali i upozoriti zajednicu u kojoj djeluju da je vrijeme za promjene - danas.

Inkluzivnost, ravnopravnost, ekoartizam, zelena i digitalna tranzicija dio su održivog razvoja kako ga se razumjeva na ovoj Akademiji. Prema tome je oblikovan i program prvoga Dana održivosti koji je započeo u 6,06 sati bicikliranjem od Trga Sv. Trojstva do sveučilišnog kampusa, a kojim se nastojalo ukazati na potrebu smanjenja korištenja prijevoznih sredstava na motorna goriva, kao i na čovjekovu potrebu za kretanjem. U 12 je sati u Žutom salonu u Tvrđi započeo ImPULS - susret mlađih autora i autorica na javnom čitanju tekstova nastalih na kolegiju

kreativnog pisanja (doc. dr. sc. N. Lujanović i doc. dr. sc. I. Gađin te studenti Odsjeka za kulturu, medije i menadžment).

Središnji dio programa održan je od 12,06 do 15,06 sati u kampusu Akademije. U 15 sati je započela i umjetnička intervencija i akcija INTER DUO (prof. art. T. Matijević, doc. dr. art. M. Lekić, asist. J. Stojanović i studenti Odsjeka za vizualnu i medijsku umjetnost) koja je realizirala održivu skulpturu - prvu u budućoj Aleji održivosti na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku. Svetlosna

intervencija u prostoru (sist. V. Vidmar) planirana za 21,06 sati odgodjena je zbog lošeg vremena.

Performansi i kazališne etide (prof. art. T. Bertok Zupković, prof. art. M. Durinović, doc. art. A. Tomić) koje su prezentirali studenti Odsjeka za kazališnu umjetnost šokirali su okupljene gledatelje te potaknuli na razmišljanje o odnosu čovjeka, prirode i umjetnosti proaktivnim umjetničkim izrazom te dinamičnim izvedbama.

Inspirativna i afirmativna pre-

davanja iz širokog područja održivog razvoja održali su: dr. sc. M. Sabljarić i studentica D. Keža - *Recikliranjem do glazbe*; doc. art. M. Matoković - *Krajolik kao mogućnost*; savjetnik pravobraniteljice za osobе s invaliditetom M. Burek - *Uloga lokalne zajednice u osiguranju pristupačnosti za osobе s invaliditetom* i I. Slovacák, prof. - *Samoodrživost temeljnih navika za postizanje dugovječnosti*. Glazbena izvedba Akademijina Gitarskog kvarteta (X. Sahatxhija, umj. savj. i M. Sesar, viši umj. sur. sa studentima Odsje-

ka za instrumentalne studije i kompoziciju s teorijom glazbe) pokazala je mogućnosti praćenja smjernica razvoja održivosti i u glazbenoj umjetnosti, a bogat i kvalitetan program zaokružen je *statementima* svezčanog otvaranja i zatvaranja Dana održivosti u kojima su studenti svih šest Akademijinih odsjeka (voditeljice glazbenog programa izv. prof. art. dr. sc. A. Radočaj-Jerković i dr. sc. M. Škrlec sa studentima Odsječka za glazbenu umjetnost, solistica i zbor) ukazali na potrebu ostvarivanja međugeneracijskog zajedništva i zajedničkog djelovanja u smjeru održivosti života na planetu, ali i održanja civilizacije kakvu pozajemo.

Na poticajnoj panel raspravi pod nazivom "Art je SMART" (asistentica I. Tomić) čuli smo odgovore na pitanja o tome kako umjetnost nasega vremena i djelovanje u kulturi u najširem smislu riječi, bilo da je alternativno ili institucionalno, može ukazati ili odgovoriti na izazove održivog razvoja, od klimatskih do društvenih i gospodarskih kriza, a na panelu su sudjelovali ranije spomenuti predavači te D. Walter iz udruge PLANTaža, J. Karaulić iz Green Art Incubatora i V. Stapić iz Agrokluba. Kontinuirano su se održavali i sljedeći programi: posterizlaganje (izv. prof. dr. sc. M. Šain i doc. dr. sc. M. Borić Cvečić te studenti Odsjeka za kulturu, medije i menadžment), razmjena knjiga (knjižnica AUKOS), radionica Održiva upozorenja (doc. art. Z. Lacića Pitlik i asist. L. Kalazić Jelić sa studentima Odsjeka za kreativne tehnologije), izložba lutaka (izv. prof. art. D. R. Trdin i studenti Odsjeka za kreativne tehnologije) te VR galerija umjetničkih radova studenata i profesora Odsjeka za vizualnu i medijsku umjetnost (umj. sur. N. Kovač i umj. sur. D. Molnar). Paralelno sa središnjim dijelom programa, a prateći smjernice održivosti - kreativnost, inkluzivnost i ravnopravnost - održan je i jedan izvan prostora Akademije. U 14 je sati na polaznike Centra za odgoj i obrazovanje "Ivan Stark" u Osijeku odigrana studentska lutarska predstava pod nazivom *Krug života* (mentor prof. art. Hrvoje Seršić i studenti Odsjeka za kazališnu umjetnost). U sklopu aktivnosti Zelene knjižnice Akademije (voditeljica S. Pupovac, M. Radoš, M. Milanović) Centru su donirane knjige kojima se prema potrebama korisnika obogatio knjižnični fond vrijednim izdanjima. Autori fotografija: Bruno Očević i Zvjezdana Gvozdenović

AKADEMIJA ZA UMJETNOST I KULTURU U OSIJEKU DAN ODRŽIVOSTI



UPOZORENJE!! ALERT!! WARNING!! – izrada transparenta za Dan održivosti 2023.



INTER DUO – umjetnička intervencija i akcija



Studentski performans (detalj)



Generalna proba otvaranja Dana održivosti 2023.

impressum

• **Uprava:** Bojan DIVJAK (predsjednik), Ivan ŠIMIĆ, (član) • **Glavni urednik:** Bojan DIVJAK • **Uredništvo Sveučilišnog glasnika:** prof. dr. art. Robert RAPONJA, Tomislav LEVAK, mag. cult., dr. sc. Damir ŠPANIĆ, Lidija Getto, prof. univ. spec., mr. sc. Dragica STEINDL, Kristina KOVAČEVIĆ • **Lektor:** izv. prof. dr. sc. Borko Baraban • **Fotografije:** Gojko MITIĆ, Gordan PANIĆ, Zdenko PUŠIĆ, Andrea ILAKOVAC i arhiva Glasa Slavonije • **Grafički urednik:** Ivana KAINZ • **Grafička priprema:** Odjel grafičke pripreme • **Voditeljica marketinga:** Marina KRIVIĆ



TEMA BROJA

FESTIVAL ODRŽIVOSTI

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku u suradnji sa Sveučilištem u Splitu, Kulturno-razvojnim centrom Općine Bilje, Fakultetom turizma i ruralnog razvoja u Požegi, Prehrambeno-tehnološkim fakultetom u Osijeku, Odjelom za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te tvrtkom TERA Tehnopolis d. o. o. organizirao je prvi Festival održivosti. Festival je održan od 13. do 18. rujna ove godine na nekoliko lokacija u Osijeku i u Bilju. Svečano otvorenje Festivala održano je u Auli Rektorskog Sveučilišta u Osijeku. Nazočne je uime Uprave Sveučilišta pozdravio red. prof. dr. art. Robert Raponja, prorektor za međuinstitucijsku suradnju Sveučilišta u Osijeku, nagnaljivši važnost ostvarivanja ciljeva održivog razvoja kroz užitak te smještaj taj prvi Festival održivosti između međunarodnog skupa Hranom do zdravlja i Ribarskih dana u Kopačevu. O temi održivosti govorio je uime suorganizatora prof. dr. Nikola Koceić Bilan, prorektor za studente, nastavu i poslovanje Sveučilišta u Splitu, koji je izrazio želju da Festival bude poticaj za organiziranje sljedećih festivala na temu održivosti u akademskoj zajednici. Suradnjom uprave dvaju Sveučilišta nastala je ideja organiziranja Festivala održivosti. Manifestacija će se održavati



svake godine, jednom u Osijeku, a potom u Splitu.

Skup su pozdravile i svoj program predstavile prof. dr. Stela Jokić, prodekanica za promociju i suradnju s gospodarstvom Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, i prof. dr. Tanja Žuna Pfeiffer, pročelnica Odjela za biologiju Sveučilišta u Osijeku, koje su također pozdravile ideje održavanja Festivala održivosti.

O važnosti održivog razvoja u poduzetništvu publike su govorili gđa Ana Nikšić Šarić, direktorica Tere Tehnopolis Osijek, doc. dr. Berislav Andrić, prodekan Fakulteta turizma i ruralnog razvoja u Požegi, gđa Marina Holjenko, uime Centra za kvalitetu Sveučilišta u Osijeku, te gđa Ivana Plaščak, ravnateljica Kulturno-razvojnog centra Općine Bilje.

Otvorenie Festivala održivosti zaključio je prof. dr. Igor Jerković, prorektor za znanost i kvalitetu Sveučilišta u Splitu,

koji je održao zanimljivo predavanje s naglaskom na bit 17 globalnih ciljeva održivog razvoja u kontekstu razvoja znanosti i općenito akademiske zajednice.

U sklopu Festivala održivosti važno mjesto zauzima međunarodni znanstveno-stručni skup pod nazivom "HRANOM DO ZDRAVLJA" koji se održao u organizaciji Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek. Primarni je cilj skupa okupiti eminentne stručnjake

akademске zajednice i industrije i sve druge kojima su u središtu zanimanja hrana, utjecaj hrane na zdravlje te zdravi stilovi života.

Radionice i predavanja organizirani su za ciljanu publiku od učenika osnovnih i srednjih škola, studenata, budućih poduzetnika, start-up tvrtki, poduzetnika u kasnijem rastu i razvoju, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstva, inovatora i istraživača.

Sedamnaest globalnih ciljeva održivog razvoja

Program UN-a do 2030. sadržava 17 ciljeva održivog razvoja. Sedamnaest globalnih ciljeva održivog razvoja predstavljaju univerzalne pokazatelje za koje se očekuje da će ih članice Ujedinjenih naroda koristiti u kreiranju svojih politika u narednih petnaest godina.

U kolovozu 2015. godine 193 su se zemlje usuglasile oko sljedećih sedamnaest ciljeva i njihovih 169 pridruženih ciljeva, a trajat će do 2030. godine. Ciljevi održivog razvoja usmjereni su k rješavanju uzroka siromaštva i univerzalnu potrebu za razvojem koja će u jednakoj mjeri odgovarati svim ljudima i dijelovima svijeta.

Podsjetimo, održivi razvoj temeljno je načelo Ugovora o Europskoj uniji i prioritetski cilj unutarnje i vanjske politike EU-a.

FILOZOFSKI FAKULTET OSIJEK

JEZIKOM PREDAČKIM, JEZIKOM OTAČASKIM

prof. dr. sc. Milica LUKIĆ

Prvi Festival održivosti koji se od 13. do 18. rujna održavao u Osijeku i Bilju u suradnji Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Sveučilišta u Splitu i Kulturno-razvojnog centra Općine Bilje otvoren je monodramom Joška Ševe *Gоворите ли хрватски?*. Kako je zadatak ove manifestacije bio predstaviti dostignuća akademске zajednice u doprinisu ostvarivanja ciljeva održivog razvoja, ta ga je - uvodnomanipulacijska - antologijska monodrama odzrcala u njegovoj punini i svaku njegovu vidu: prenijerno je izvedena 1994. godine u Dramskom kazalištu Gavella i izvodi se do danas, punih dakle 29 godina, u Hrvatskoj i diljem svijeta, a autor joj je i izvodač ugledni hrvatski glumac i redoviti profesor u trajnom zvanju na Odsjeku glume Akademije dramske umjetnosti u Zagrebu Joško Šeo.

Priča o održivosti zapravo je uglavljena u jeziku samom kao imanentnu čovjekovu svojstvu, od njega neodvojiva-

vu, koje s njim - čovjekom - živi i razvija se u vremenu i prostoru, pamti i predviđa pada - hologramski - istovremeno svjedoči o svemu što jest, što je bilo i što će biti. Kada se omedii Zemljinim koordinatama, jezik se onda s općeljudskoga ili biološkoga plana prelijeva u sociološki i na koncu u individualni plan - i postaje jezik Roda i naRođa, *predački, jazik otačaski* i materinski, jezik sinovski. Na toj razini jezik nije samo biološki neodvojiv od pojedinca nego je jezik iisto što i narod. Naši su nas jezičnogenetski pretci tomu poučili okupljujući se jezikom - oko Slova - *ethnos*.

Upravo se u toj dimenziji prebiva slušajući i gledajući (a zapravo čitajući) monodramu *Gоворите ли хрватски?*; prebiva se u tisućgodišnjoj hrvatskoj, S/slovom zabilježnoj, književnojezičnoj tronarječnoj povijesti (i sadašnjosti): od Držihina i Dobrovitova zapisa na Baččanskoj ploči, Marulića i hrvatskih *začinjavac*, Hektorovića i Držića... Matoša, I. Kozarca, Ujevića, Pupića, Kovačića, Šoljana, Stamaća i mnogih drugih ve-

ječnoj idiomatskoj stvarnosti, dijalekatskoj raznolikosti, standardnosti i sl.).

Monodrama *Gоворите ли хрватски?* podsjetnik je vremenu sadašnjem da je u moći jezika sve - starozavjetni bi autor rekao: *i život i smrt* - jer u njemu počiva čovjekova stvaralačka energija u kojoj se udružuje ona naših predaka sa svakim od nas u svakoj točki vremena. Poštujući jezik *u kojem živimo, mičemo se i jesmo* poštujemo svoje pretke u njemu i odajemo im počast, a zauzvrat dobivamo snagu da se i sami ostvarujemo u svoj složenosti svoje ljudske prirode u svom vremenu (i prostoru). Kada ju na taj način doživimo, ova monodrama postaje lijek, iscjeliteljski se uvlači u prostor srčanoga središta - hrani i krijeći, čini da se osjećamo ponosno i uzvišeno.

Vibracijska snaga riječi, energetski kodovi u njih ucijepljeni, bratski gestovni jezik - sve to čini da se *jazik хрватски, otačaski* i materinski, jezik sinovski u monodrami *Gоворите ли хрватски?* doživi univerzalnim, cijelečim kodom, koji preko logosa nadilazi granice *ethnosa*.





TEMA BROJA

ODJEL ZA BIOLOGIJU

U sklopu Festivala održivosti na Odjelu za biologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera 15. rujna 2023. godine organizirane su četiri radionice i tri predavanja. Radionice "Užitak mirisa", "Užitak iz ledenog doba" i "Sedam veličanstvenih u službi zdravlja" te predavanje "Supersnaga mikrozelena" održali su nastavnici i stručni suradnici Odjela za biologiju, dok su radionicu "Što nam ruža pruža" i predavanja naziva "Zeleni užitak" i "Pužećim korakom do brzog uspjeha" održali nastavnici, stručni suradnici i studenti s Odjela za biologiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Split. Na

radionicama su sudjelovali učenici Osnovne škole "Mladost" Osijek, Osnovne škole "Dobriša Cesarić" Osijek, Osnovne škole Jagode Truhelke Osijek i Osnovne škole Biće dok su predavanjima prisustvovali učenici EDukOS gimnazije i studenti Odjela za biologiju. U zanimljivoj i dinamičnoj atmosferi uz puno samostalnog rada učenici su naučili kako reciklirati ostatke svijeća, otkrili važnost ljekovitog bilja, mogućnosti njegove primjene i važnost zaštite, saznali nešto o superhrani budućnosti i ekološkom ugoju puževa. Kroz aktivno sudjelovanje učenici su razvijali

zelene vještine, odgovornost prema očuvanju okoliša te pozitivan stav prema održivom razvoju.

U sklopu Festivala održan je i 14. međunarodni znanstveno-stručni skup Hranom do zdravlja u čiju se organizaciju i ove godine uključio Odjel za biologiju. Nastavnici i studenti Odjela za biologiju predstavili su na skupu rezultate svojih istraživanja vezanih uz mogućnost uporabe ljekovitog bilja u tradicionalnoj medicini te rezultate florističkih istraživanja koja doprinose očuvanju biljnih vrsta važnih za prehranu i liječenje različitih oboljenja.



TERA Tehnopolis sudjelovala u organizaciji prvog Festivala održivosti u Osijeku



TERA je u okviru Festivala održivosti imala ulogu prenijeti aktualnosti znanstvenicima, sadašnjim i budućim poduzetnicima, inovatorima, start-up tvrtkama i poljoprivrednicima. Stoga su organizirane tri radionice sa sljedećim temama: "Poticanje inovacija u poljoprivredno-prehrambenom sektoru", "Sljubljivanje hrane i vina kroz internacionalizaciju i digitalizaciju poslovanja" te "Mogućnosti financiranja kroz otvorene EU natječaje".

Cilj prve radionice bio je potaknuti sudionike na inovativno razmišljanje. U okviru radionice predstavljeni su svi projekti i aktivnosti u koje je uključena TERA Tehnopolis, s naglaskom na EIT Food inicijativu i informacijama povezanim s trenutačno otvorenim EIT Food natječajima te internacionalizaciju poslovanja kroz projekt Enterprise Europe Network (EEN). Osim toga, sudionici su upoznati s aktualnostima povezanim s inovacijama i održivim poslovanjem poljoprivredno-prehrambe-



nog sektora.

Radionica "Sljubljivanje hrane i vina kroz internacionalizaciju i digitalizaciju poslovanja" bila je namijenjena za vinski sektor. Naglasak je bio na uporabi digitalnih alata u poslovanju: virtualna tržnica zdravih proizvoda i usluga koja korisnicima omogućuje izravnu prodaju svojih eko-proizvoda, a kupcima kupnju kvalitetnih ekoloških proizvoda, uporabu digitalnih alata za razvoj poslovanja u okviru projekta dRural te uporabu umjetne inteligencije u poslovanju.

Priča s Festivalom održivosti zaokružena je prenošenjem aktualnih informacija o mogućnostima financiranja kroz otvorene EU natječaje, s naglaskom na trenutačno otvorene natječaje: Podrška transferu tehnologije, Podrška uredima za transfer tehnologije, Ciljana znanstvena istraživanja i Dokaz inovativnog koncepta.

S obzirom na to da se na natječaje mogu prijaviti istraživačke organizacije u partnerstvu s Uredom za transfer tehnologije, odnosno uredima za transfer tehnologije u partnerstvu s istraživačkim organizacijama, TERA Tehnopolis, Ured za transfer tehnologije Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku poziva sastavnice Sveučilišta na suradnju i formiranje konzorcija za prijavu na navedene natječe.



TEMA BROJA

OBJEDINJAVANJE GASTRONOMSKE PONUDE I RESTORANSKA PRODAJA



PROMOCIJA PROIZVODA PREHRAMBENO-TEHNOLOŠKOG FAKULTETA OSIJEK NA RIBARSKIM DANIMA U KOPAČEVU

Stela JOKIĆ

Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek u svim aspektima svojega djelovanja vodi računa o održivosti. Održivost je proglašena i kroz nastavni proces i u znanstvenom i stručnom radu.

U sklopu ovogodišnjeg Festivala održivosti na Ribarskim danima u Kopačevu Prehrambeno-tehnološki fakultet Osijek predstavio se širokom lepezom proizvoda koje proizvodi u svojim labora-

torijima i na postrojenjima. Tako su posjetitelji u subotu 16. rujna 2023. mogli vidjeti i kušati mnogobrojne prehrambene proizvode: domaće fakultetske rakije, voćna vina, piva, hladno prešana biljna ulja, inovativne namazne (nutritivno vrijedniji) proizvod od Nutelle, manje šećera a puno više proteina), kobasice, konditorske ekstrudirane i dražirane proizvode. Drugi je dan bio posvećen mrišnoj i dragocjenoj prirodnoj kozmetici te prirodnim sastojcima koji ulaze u kozmetiku

poput eteričnih ulja, dragocjennih biljnih ulja, visokovrijednih ekstrakata a svi proizvedeni na fakultetu. Posjetitelji su se mogli okrijepiti u posebnoj recepturi detox-čajeva. Fakultet u budućnosti, osim što planira raditi na još jačoj popularizaciji znanosti i struke i vidljivosti samog fakulteta, također planira intenzivirati istraživanja u skladu sa strateškim ciljevima Europske unije u pogledu razvoja kružnog biogospodarstva, održivosti u proizvodnji i "zero-waste" pristupa.



Dana 15. rujna 2023., u sklopu Festivala održivosti, u Ugostiteljsko-turističkoj školi Osijek održana je radionica na temu: „Objedinjavanje gastronomске ponude i restoranska prodaja“. Radionicu je održao izv. prof. dr. sc. Ljudevit Pranić, nastavnik turističko-ugostiteljske grupe predmeta na Katedri za turizam i gospodarstvo pri Ekonomske fakultetu Sveučilišta u Splitu.

Radionica u trajanju malo više od jednoga sata sastočala se od dvaju dijelova. U prvoj dijelu učenici su imali priliku sudjelovati u razradi ponude koja proizlazi iz tržništvenoga (tržništvo = engl. marketing) udruživanja postojećih restorana. Ponuda se sastoji od mogućnosti da bilo kojih dvoje gostiju (npr. bračni par), u razdoblju izvan glavne putničarske (putničarstvo

= turizam) sezone, u svakome od sudjelujućih restorana (npr. njih pet) mogu objedovati u dvama različitim navratima pri čemu jedan gost plaća punu cijenu glavnog jela, a drugi besplatno dobiva glavno jelo iste ili niže vrijednosti. Cilj navedenoga tržništvenoga udruživanja izvan glavne sezone jest omogućiti svakome pojedinačnome restoranu da svoj postojeći skup gostiju proširi gostima ostalih sudjelujućih restorana pri čemu svaki restoran takvim gostima ima priliku prodati dodatne proizvode i usluge (npr. predjelo, salatu, desert, piće itd.). Iz gledišta postojećih i mogućih gostiju, ciljanim udruživanjem restorana stvara se sinergijski učinak tako da nastaje ponuda čija je predodžbena vrijednost (10 x besplatno glavno jelo za jednoga od dvoje gostiju) veća u odnosu na vrijednost koja postoji od jednostavnog zbrajanja

ponude svih pojedinačnih restorana. S pomoću primjera udruživanja restorana učenici su imali priliku iz prve ruke sudjelovati u segmentiranju tržišta i odabiru ciljane skupine gostiju.

U drugome dijelu radionice učenici su sudjelovali u osmišljavanju prodajnoga scenarija (govornoga sadržaja) kojim će konobar usmenim putem gostu dočarati detalje ponude tijekom gostova posjeta restoranu. S tim u svezi, učenici su prvo kroz otvorenu raspravu generirali „sastojke“ prodajnoga scenarija (konkretnе detalje ponude koje bi gostima trebalo istaknuti), a potom su ih imali zadatak poredati logičkim redoslijedom u nekoliko prodajnih rečenica koje konobar treba izgovoriti ispred gosta. U konačnici, odabranii su polaznici igranjem uloga (konobar nasuprot gostu) imali priliku vježbati predstavljanje ponude gostu.



PROMOCIJA - VINUM ACADEMICUM

Strategija gospodarskog oporavka EU naglašava turizam i ruralni razvoj kroz finansijsku alokaciju od 15 milijardi eura za jačanje Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj te jačanje ruralnih područja u provođenju strukturalnih promjena. Turizam je dakle jedno od prioritetnih područja javnih politika u okviru *Strateškog cilja 1. Konkurenčno i inovativno gospodarstvo u Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. godine*, krovnom nacionalnom strateškom dokumentu u okviru kojeg su navedene smjernice budućeg razvoja turizma odnosno prioriteti javne politike koja će pridonijeti razvoju održivog, inovativnog i otpornog turizma.

Promociju vina organizirali su predstavnici Fakul-



teta turizma i ruralnog u Požegi. Akademска вина Zlatne doline су proizvedена u nastavnoj bazi Fakulteta. Objekt sadrži prostore

vinskog podruma, spremišta vina, kušaonice, prostorija za smještaj poljoprivredne mehanizacije i priključaka, gnojiva, pesticida, kao i nastavne prostore, učionice, kabinete, praktikume i degustacijske dvorane. Izravno je fizički i funkcionalno povezan s nastavnim poligonom višegodišnjih nasada vingrada. Površine vinograda se nalaze na južnim obroncima Papuka kraj sela Podgorje u kutjevačkom vinogradu.

Dvadesetogodišnja tradicija proizvodnje vina stvara vrhunska vina koja nastaju pod budnim okom znanstvenika i studenata. Cjelokupno poljoprivredno gospodarstvo i prodaja vina organizirani su u okviru spin-off poduzeća *Vinum Academicum d.o.o.* što je trend današnjeg poduzetništva na razvijenim europskim tržištima.



TEMA BROJA



Održan 14. međunarodni znanstveno-stručni skup HRANOM DO ZDRAVLJA

Na Fakultetu agrobiotehničkih znanosti u Osijeku 14. i 15. rujna 2023. godine održan je 14. međunarodni znanstveno-stručni skup *HRANOM DO ZDRAVLJA*. Skup je organizirao Prehrambeno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Osijeku u suradnji s Hrvatskom agencijom za poljoprivredu i hranu, Farmaceutskim fakultetom Univerziteta u Tuzli (BiH), European Hygienic Engineering & Design Group - EHEDG (Njemačka), Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Osijeku, Komorom magistara farmacije Tuzlanskog kantona (BiH), Fakultetom za dentalnu medicinu i zdravstvo Sveučilišta u Osijeku (Hrvatska), Prehrambeno-biotehnološkim fakultetom Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatskim zborom nutricionista (Hrvatska), Fakultetom agrobiotehničkih znanosti Sveučilišta u Osijeku, Udrugom narodnog zdravlja Andrija Štampar (Hrvatska), Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije (Hrvatska), Odjelom za Biologiju Sveučilišta u Osijeku, Kemijsko-tehnološkim fakultetom Sveučilišta u Splitu, Fakultetom turizma i ruralnog razvoja u Požeži Sveučilišta u Osijeku, Tehnološkim fakultetom Univerziteta u Tuzli (BiH), Agronomskim i prehrambeno-tehnološkim fakul-

tetom Sveučilišta u Mostaru (BiH), Akademijom tehničkih znanosti Hrvatske, Tehnološkim fakultetom Zvornik Univerziteta u Istočnom Sarajevu (BiH), Udruženjem za nutricionizam i dijetetiku (BiH), Udrugom bivših studenata i

prijatelja Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek - TehnOS (Hrvatska), Kineziološkim fakultetom Sveučilišta u Osijeku, Studentskim zborom Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek (Hrvatska) i Društвom kemičara i tehnolo

loga Osijek. Skup je održan uz pokroviteljstvo: Hrvatske gospodarske komore, Grada Osijeka, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ministarstva zdravstva Republike Hrvatske, Ministarstva poljoprivrede Republike Hrvatske, Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske i Osječko-baranjske županije. Nadalje, Skup su podržali i brojni sponzori, donatori i izlagачi, kako slijedi:



ZLATNI SPONZORI

- Anton Paar Croatia d. o. o.
- PIK VRBOVEC plus d. o. o.
- Labena d. o. o.

SREBRNI SPONZORI

- Shimadzu d. o. o. Croatia
- Hrvatski veterinarski institut

BRONČANI SPONZORI

- KEFO d. o. o.
- Mettler-Toledo d. o. o.
- Aparatura d. o. o.
- EKO JAZO d. o. o.
- Ekološki proizvodi
- Altium d. o. o.
- VITA LAB NOVA d. o. o.

SPONZORI, DONATORI, IZLAGAČI

- Hrvatska gospodarska komora
- Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu
- Croatia osiguranje d. o. o.
- Festta d. o. o.
- Turistička zajednica Osječko-baranjske županije
- MeDietetic d. o. o.
- Kemolab d. o. o.
- Kobis d. o. o.
- Kraš d. d.
- EMPWR Nutrition Group
- Pirini trade d. o. o.
- Studio HS internet d. o. o.
- Vinum Academicum d. o. o.
- BIOVIT d. o. o.
- Belje plus d. o. o.
- Belupo d. o. o.
- Primalab d.o.o.
- Prvo Hrvatsko Pivo 1664. d. o. o.
- Ru-Ve d. o. o.
- C-Pharm d. o. o.

Održana CEEPUS ljetna škola filozofije Interdisciplinarity within Philosophy, Philosophy behind Interdisciplinarity na FFOS-u

Beatriz BRKIĆ

Na Filozofskom fakultetu u Osijeku od 10. do 16. srpnja održana je CEEPUS ljetna škola *Interdisciplinarity within Philosophy, Philosophy behind Interdisciplinarity*, i to u sklopu CEEPUS mreže »Philosophy and Interdisciplinarity«. Imaćete, ta mreža obuhvaća i povezuje 27 institucija 14 europskih zemalja. Glavni organizatori ljetne škole bili su: dr. sc. Demian Papo, viši asistent Odsjeka za filozofiju, član povjerenstva Centra za interdisciplinarna istraživanja i CEEPUS koordinator FFOS-a, te dr. sc. Ljudevit Fran Ježić, izvanredni profesor Odsjeka za filozofiju Filozofskog fakulteta u Zagrebu te nacionalni koordinator mreže »Philosophy and Interdisciplinarity«. CEEPUS filozofske ljetne škole održavaju se svake dvije godine i služe poticanju interdisciplinarnih istraživanja na filozofskim temeljima. Osječka ljetna škola svoju je svrhu ispunila nizom interaktivnih dogadaja: predavanja s raspravama, seminara, radionicama i okruglim stolovima. Središnji cilj ljetne škole bio je povezati filozofiju s drugim znanostima i njezinim

posvećen i predavanju Demiana Pape *Philosophy as Interdisciplinarity*. Papo je ukazao na prečestu nepažnju filozofa prema ideji interdisciplinarnosti te predstavio filozofiju ne kao metadisciplinu, već kao angažiranog sudionika u interdisciplinarnim raspravama na primjerima *filozofije interdisciplinarnosti* (*philosophy of interdisciplinarity*) te *filozofije kao interdisciplinarnosti* (*philosophy as interdisciplinarity*). Nema sumnje da je interdisciplinarnost izazov za znanost u cjelini pa tako i filozofiju, no to je posebno došlo do izražaja na granici 20. stoljeća kada se ispitivala održivost i primjenjivost akademске filozofije u kontekstu ubrzanog političkog, gospodarskog i kulturnog napretka. Papo je nakon povijesnog pregleda i teorijskih temelja iznio pregled istraživanja onih autora koji su propitivali akademski status filozofije te kao rješenje predlagali oblik terenske filozofije (*field philosophy*) koji bi filozofiju mogao načiniti ravnopravnim i neizostavnim sudionikom svakog ozbiljnijeg znanstvenog pothvata.

Drugi dan programa završen je radionicom Daniele G. Camhy s Instituta za filozofiju Sveučilišta u Grazu naslovljenom *Neo-Socratic Dialogue*. Polaznici ljetne škole imali su zadatak

matike dostojanstva u zdravstvenoj skrbi jesu Ciceronovo djelo *O dužnostima*, kršćanska teologija i filozofija kreiranja čovjeka kao *imago dei*, *Govor o dostojanstvu čovjekova* Giovannija Pica della Mirandole te Kantovo *Osnivanje metafizike čudoreda*. Marek je predstavio različita tumačenja definicije dostojanstva prema Lennartu Nordenfeltu te otvorio raspravu o učinkovitosti predočenih značenja i mogućnost kreiranja alternativnih termina. Drugi krug pitanja odnosio se na izvođenje filozofske problematike dostojanstva - može li filozofija ponuditi rješenje bez interferencije odvjetnika, lječnika i aktivista za ljudska prava te što zaokuplja filozofa koji se bavi problematikom dostojanstva? Seminar je zaključen razmatranjem pitanja dostojanstva na primjeru pacijentica koja bolju od Alzheimerove bolesti i demencije.

Odgovore na pitanja koja je razlika između uvjerenja i mišljenja, kakve veze imaju promjenjivi stavovi gradana o djelovanju Svjetske zdravstvene organizacije na početku izbijanja pandemije koronavirusa s filozofijom, kako mijenjamo vlastite ideje ili ostajemo vjerni svojim uvjerenjima (ne)pokušavajući uvjeriti druge u njihovu ispravnost te za-

moralni subjekti. Je li njihova društvena opresija zaista opresija? Jevtić je zatim iznjela pregled kontroverznih Kantovih stavova o instituciji braka, jedan od njih je da je muškarac ženin gospodar koji upravlja njome. Uslijedio je pregled zapisa Johanna Gottlieba Fichteve o moralnom zakonu i odnosima između rođeva, Condorcetova eseja o intelektualnoj superiornosti muškaraca te von Hippelov komentar na Rousseauva *Emila* o pitanju poboljšanja položaja žena. Predavanje je zaokruženo Hegelovim idejama o ulogama žena u politici - *kada žena upravlja vladom, država je ugrožena* te postavljena esej Carle Lonzi *Let's spit on Hegel*.

Program pretposljednjeg dana ljetne škole zaključen je još jednim okruglim stolom. U raspravi o postdigitalnoj znanosti i obrazovanju sudjelovali su doc. dr. sc. Nevena Jevtić, dr. sc. Petar Jandrić, profesor visoke škole u trajnom zvanju s Tehničkog veleučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Wolverhamptonu, prof. dr. sc. Paul Prinsloo sa Sveučilišta u Pretoriji, Južna Afrika i dr. sc. Demian Papo koji navodi da je okrugli stol započeo raspravom o značenju i obilježjima 'postdigitalnog' i 'postdigitalnog doba' iz perspektive prirodnih, tehničkih, humanističkih i društvenih znanosti. Potom su govornici brojnim primjerima iz teorije i prakse svojeg znanstvenoistraživačkog i predavačkog rada oslikali vrijeme u kojem živimo. Temelj daljnje rasprave proizlazio je iz nestajuće (ili već nestale) dihotomije analognog i digitalnog te urednosti, srastanja i neodvojivosti ljudske prirode i svakodnevnicice od digitalnih tehnologija. U raspravi je sudjelovala i brojna publika koja je izgovorila na okruglom stolu htjela čim više znanja o problematici i propitati etičke, ekonomski i političke implikacije postdigitalnosti svijeta u kojem živimo.

Osim raznovrsnim temama nastavnog dijela, program ljetne škole bio je obogaćen fakultativnim izletima - turističkim razgledavanjem Osijeka te izletima u Tikveš i Kopački rit. S obzirom na pozitivne reakcije polaznika, može se utvrditi da je ljetna škola filozofije uspješno provedena te da je uspostavljena međunarodna suradnja među članovima 12 sveučilišta CEEPUS mreže »Philosophy and Interdisciplinarity«, 15 sveučilišnih nastavnika i studenata iz 8 europskih zemalja - Hrvatske, Austrije, Češke Republike, Njemačke, Poljske, Rumunjske, Srbije i Slovenije. Štoviše, suradnja je uspostavljena i sa Sveučilištem u Pretoriji. Sljedeća ljetna škola filozofije održat će se 2025. godine, a o detaljima i mjestu održavanja raspraviti će se uskoro. Ako je suditi prema osječkoj, nema nikakve sumnje da će i svaka buduća ljetna škola polučiti barem jednake uspjehe.

Predavanje Nevene Jevtić sa Sveučilišta u Novom Sadu *Interdisciplinary Accounts of Equality and Freedom of Women* započelo je tvrdnjom da su žene interdisciplinarni problem za filozofiju *par excellence*. Jevtić je u uvodnom dijelu ukratko predstavila postavke filozofije njemačkog idealizma te glavne probleme položaja žena u filozofiji - žene su praktični filozofski problem, a »žensko pitanje« nije što je žena, već što žena može raditi. Pravo, moral, institucije braka i obitelji te ljubav glavne su teme kada je riječ o položaju žena, koje su racionalna bića i sposobni

voditi dijalog o vlastitim idejama inspiriranim idejama drugih sudionika. Neo-sokratski dijalog označava zajedničko ispitivanje, istraživanje i razmišljanje međusobnih stavova koji su jednako važni u donošenju zaključka. Uvjet je bio ne referirati se na druge filozofe i znanstvenike, već promišljati o sebi i vlastitim iskustvima. Cilj radionice bio je primijeniti model neo-sokratskog dijaloga u rješavanju problema koji se može prilagoditi okolnostima svakodnevnog života. Camhy je ohrabriла studente da progovore o vlastitim iskustvima i formiraju ih u ideje.

Pojam dostojanstva u kontekstu zdravstvene zaštite kao filozofski problem u obliku seminarne predstavljene je Jakub Marek s Karlovog Sveučilišta u Pragu. Izlaganje je započeo pregledom prava pacijentica na zdravstvenoj službi Češke Republike s naglaskom na specifične odredbe zdravstvene skrbi o mentalnom zdravlju pacijentata. Četiri glavna izvora koja su bila polazište proble-



STUDENTSKI ŽIVOT NA KBF-u U ĐAKOVU

Maria DRAGOMIROVIĆ,
Iva FERBEŽAR

Na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Đakovu, uz redovna predavanja, postoje i brojni drugi načini na koje se studenti mogu ostvarivati u onome u čemu najviše uživaju. Tako naš fakultet nudi brojne izvannastavne aktivnosti kako bi se svatko mogao pronaći u nečemu gdje se može dodatno ostvariti. Treneutne izvannastavne aktivnosti koje se nude su: mješoviti pjevački zbor, liturgijska skupina "Adoro te", biblijska skupina "Jona", dramska skupina "sv. Josip Kupertinski", karitativna skupina "sv. Marta", KBF-TV, studentska skupina sv. Augustin, umjetnička skupina "sv. Ivan Pavao II.", i studenti časopis "Teofil". Pjevački zbor pod vodstvom maestra Ivana Andrića uveličava svaki dogadjaj na fakultetu, od Dies facultatis, do božićne i uskrsne čestitke kao i umjetničke večeri studenata. Prisutni su i na simpozijima, svetim misama i duhovnim obnovama. Uz pjevački zbor, tu je i dramska skupina, koja sudjeluje u božićnoj i uskrsnjoj čestitki te u umjetničkoj večeri i drugim dogadanjima. Kako bi u najboljem mogućem redu prošla već spomenuta umjetnička večer, koja je većini studenata jedan od najdražih dogadaja na Fakultetu, brine se umjetnička skupina koja vrijedno i marljivo sve priprema i organizira. Članovi liturgijske skupine zaduženi su za održavanje fakultetske kapelice i pripremanje misnih slavlja. Uz postojeće obavezne kolegije iz područja Svetoga pisma, studentima se nude i izvannastavna biblijska skupina gdje mogu još dublje prodrijeti do značenja koje biblijski tekst ima za svakoga pojedinca. Teologija se ne može samo studirati, ona se mora i živjeti, a upravo je karitativna skupina ona koja će pomoći studentima da se ostvaruju na tome području. Uz izradu adventskih i božićnih ukrasa koje prodaju kako bi novce donirali potrebitima, tu je i stalna brigada o onima koji su potrebni kao i volontiranje u ostalim udruženjima na području grada Đakova. Kada kažemo da teologiju treba živjeti, to znači da teolog u svakom mora biti spreman i braniti svoju vjeru od onih koji ju napadaju, ali da pri tome zaista bude na jednoj određenoj razini. Za to će ga posebno pripremiti studentska skupina sv. Augustin gdje se studente priprema da "budu u svijetu" i da su svjesni onoga što se događa, ali i da isto tako, znaaju kako odgovoriti na sve potrebe ovoga svijeta, a pri tome ostati dosljedni i vjerni nauku Katoličke Crkve. Studentski časopis Teofil mjesto je gdje ponovno studentska kreativnost može doseći svoje vrhunce. Ovdje studenti objavljaju svoje radove - članke na zadaće ili teme po izboru, pjesme, meditacije, promišljanja, crteže, fotografije... Zaista, ostvariti se na bilo kojem području koje leži pojedincu. Ovogodišnji je Teofil tematski, a svojom temom pomalo provokativan. Glavna tema časopisa je "Teologija kao prkos svijetu". Teme koje se obraduju su one temeljne vrijednosti koje se u današnjem društvu sve više gube, a mi smo ti koji se trebamo boriti za njihov povratak. Ova je godina posebno važna za naš časopis jer slavimo 20 godina od osnivanja. Tako ćemo u prosincu imati i svečano obilježavanje obljetnice gdje ćemo podijeliti studentima jubilarni broj časopisa. No, da ne otkrivamo previše što vas sve očekuje u samome časopisu, kao i na samoj svečanosti, pozivamo vas da se pridružite svečanosti i da uzmete i pročitate naš list. Ponovno se vraćamo na misao da se teologija mora živjeti. Teolog mora u svome životu imati blizak odnos s Bogom, mora biti redovan u molitvi koja je razgovor s Bogom. Često se dogodi da se izgubimo u svoj teoriji i zaboravimo na tu osobnu razinu odnosa i zanemarimo naš duhovni rast. Kako se to ne bi dogodilo, na fakultetu imamo početkom godine trodnevne duhovne vježbe koje nas uvode u nadolazeću akademsku godinu i sve što nas u njoj čeka, a uz vježbe, tu su i jednodnevne duhovne obnove u došašcu i korizmi. Isto tako, svake godine hodočastimo u Dragotin te na taj način iskazujemo zahvalu našoj Nebeskoj Majci što je sačuvala Bogoslovno sjemenište u razdoblju komunizma. Studenti laici život nakon predavanja i izvannastavnih aktivnosti nastavljaju u studentskom domu koji je sastavni dio kampusa Katoličkog bogoslovnog fakulteta. Kako se s godinama broj studenata smanjio, sadašnji studenti imaju povlasticu živjeti sami u sobama doma što većina i bira. To je prednost jer se na taj način studentima olakšava učenje i imaju potreban mir. Ipak život studenata nije u samoći. Kao i svi mlađi, tako i naši studenti vole provoditi vrijeme u društvu i zabavi. Zajedničke prostorije studentskog doma su kuhića i kantina. Ako se smijemo našaliti i studentima je nakon intelektualnog rada na fakultetu ponekad dosta samo panem et circenses. Studenti zajedničko vrijeme provode u kuhanju, druženju, igranju zabavnih igara, sviranju, pjevanju i smijehu. No, ni u domu ne manjka duhovnosti, a za to je zadužen duhovnik koji sa studentima živi u studentskom domu i uvijek im je na raspolaganju. Kao što odjelje ne čini čovjeka ili zidovi fakulteta tako i studentski dom još uvijek, unatoč sve manjem broju studenata, ponosno može nositi taj naziv. Dom diše i odjejuje mladenačkim smijehom.



Studenti Građevinskog i arhitektonskoga fakulteta Osijek

Matea PELIVANOVIĆ, Antonio SUBAŠIĆ, Lovro ŠKUGOR

Studenti Građevinskog i arhitektonskoga fakulteta Osijek organizirani su i djeluju kroz dva tijela: Udruga SGFOS te Studentski zbor. Udruga je otvorena za članstvo svih zainteresiranih studenata, a rad je u Udrudi dobrovoljan. Sve projekte koje organizira Udruga koordinira i vodi predsjednica Udruge Matea Pelivanović. Studentski zbor službeno je predstavničko tijelo studenata i članstvo u njemu stječe se putem studentskih izbora. Članovi se biraju na mandat od dvije godine, a njihov je zadatak predstavljati i zastupati interese svih studenata Građevinskog i arhitektonskog fakulteta. Na nedavno održanim studentskim izborima izabrani su novi članovi Studentskog zbora za čijeg je predsjednika izabran Antonio Subašić, a za zamjenika predsjednika Lovro Škugor. Udruga i Zbor provode razne projekte te organiziraju izvannastavne aktivnosti studenata GRAFOS.

Svake godine studenti građevinskih fakulteta s područja bivše Jugoslavije okupljaju se na događaju pod nazivom GRAĐEVINJADA. Ideja tog projekta je da se kroz komunikaciju i razmjenu informacija među sudionicima, kao i kroz natjecanja, prije svega u znanju, a zatim i u sportu, doprinese kvalitetniji edukaciji, daljnjem napretku i razvoju novih saznanja i tehnologija iz područja građevinarstva. Tijekom šest dana, koliko Građevinjada traje, ostvaruje se velika mreža poznanstava, što rezultira novim zajedničkim idejama, doprinosi se građevinskoj praksi, širi se suradnja između sveučilišta te se ostvaruju drugi oblici suradnje. Ove godine održala se 49. po redu Građevinjada u hotelu Desaret (Ohrid) u Sjevernoj Makedoniji od 15. 5. do 19. 5. 2023. Ondje se okupilo više od 1000 studenata s građevinskih fakulteta iz Beograda, Novog Sada, Subotice, Kosovske Mitrovice, Užica, Kraljeva, Novog Pazaara, Podgorice, Skopja, Mostara,



ra, Sarajeva, Bihaća, Zagreba, Splita, Rijeke, Osijeka, Maribora, Ljubljane, Štipe i Podgorice. Naš fakultet predstavljalo je 76 studenata. Na 49. Građevinjadi postigli smo dobre rezultate s obzirom na to da je i konkurenčija bila jak! U znanju smo se natjecali u sljedećim kategorijama: Hidrotehnička, Prometnice, Menedžment i organizacija građenja, Statička konstrukcija, Betonske konstrukcije, Metalne konstrukcije i Mechanika tla i temeljenje. Osvojili smo medalje u čak 4 od navedenih kategorija, od čega 1. mjesto iz Metalnih konstrukcija te 2. mjesto iz Statičke. U sportskim natjecanjima imali smo ženske ekipu za odbjeku i košarku, a muške za nogomet, rukomet, košarku i odbjeku. Od sportova koji su

zahtijevali muško-ženske sudionike natjecali smo se u stolnom tenisu i šahu. Nažalost, ukupna je sportska konkurenčija ovog puta bila izuzetno jaka tako da smo osvojili samo dvije medalje: 3. mjesto u šahu i 2. mjesto u stolnom tenisu. Udruga Studenata Građevinskog Fakulteta Osijek (SGFOS), pod potporom Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek, Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku, Sveučilišnog studentskog zbora i brojnih drugih održala je po šesti put međunarodnu studentsku konferenciju naziva "ISUCSES 2023" ili "International Summer Conference of Civil Engineering Students". Konferencija je održana od 13. srpnja do 16. srpnja 2023. godine, a organizirali su je članovi Udruge SGFOS uz

pomoć ostalih studenata Građevinskog i arhitektonskog fakulteta, prije svega članova Studentskog zbora. Na konferenciji je sudjelovalo ukupno 48 studenata s našeg fakulteta i srodnih fakulteta iz Hrvatske i regije: Srbije, Bosne i Hercegovine te Crne Gore. Studentima su odabранa predavanja prezentirali predstavnici građevinskih poduzeća te profesori Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek. Konferencijom su postignuti odlični rezultati jer su se studenati povezali, razmijenili znanja i iskustva te stvorili dugoročna prijateljstva. Konferencija ISUCSES predstavlja jedno izvanredno iskustvo ne samo za one koji sudjeluju nego i za studente koji ju organiziraju jer osim upozna-

vanja novih osoba i kultura studenti stječu svoja prva profesionalna iskustva razvijajući svoje organizacijske i komunikacijske vještine. Ovim putem želimo zahvaliti svima koji su na bilo koji način bili dio te konferencije i učinili ju nezaboravnim i predivnim iskustvom. Također, uz ta dva najveća projekta, ponosni smo i na naša redovita sudjelovanja na međunarodnim studentskim konferencijama. Na konferenciji studenata građevinarstva održanoj od 20. do 23. listopada na Zlatiboru je sudjelovalo preko 200 studenata iz čak 6 država, među kojima je i 8 studenata s našeg fakulteta. Naši studenti sudjelovali su i na 7. međunarodnoj konferenciji studenata pod nazivom "CoNstruction" koja se održavala od 10. do 14. studenog u Novom Sadu. Osim vrlo zanimljivih prezentacija koje su imali priliku slušati, studenati su posjetili gradilište u Futovu gdje im je detaljno prikazan način izgradnje jednog kompleksnog projekta. Konferencija u Mostaru pod nazivom "Valja nam preko" trajala je od 15. do 18. ožujka, a među stotinjak okupljenih studenata sudjelovalo je i njih 18 s Grafos-a. Na konferenciji su prezentirane građevine u Mostaru, a osobito je bilo zanimljivo upoznati način rekonstrukcije Starog mosta, koji spaja istočnu i zapadnu stranu Mostara, te posjetiti najveći most na koridoru 5C koji se gradi kod Počitelja, nedaleko od Mostara, preko kojeg je izvedena autocesta u punom profilu da bi bio dio cestovne veze Slavonije s Dalmacijom.

Osim međunarodnih konferencija, sudjelovali smo i na međunarodnom natjecanju u izradi mostova od špageta "Gradimo mostove znanja" koje se održalo u Novom Pazaru od 3. do 6. ožujka. Ekipa studenata koja je predstavljala naš fakultet napravila je most koji je izdržao opterećenje od 61 kg. Pobjednički most ekipe iz Novog Pazara nosio je čak 153,8 kg.

Za opuštanje studenata u slobodno vrijeme, Udruga SGFOS u studenom je organizirala FIFA turnir na kojem se sastalo čak od 16 ekipa. Zbog tako velikog interesa studenata, plan je i u budućnosti organizirati takva događanja.

U protekljoj akademskoj godini Uprava fakulteta organizirala je dvije tribine kako bi se poboljšala suradnja između studenata i Uprave. U razgovorima tijekom tribina nastalo je dosta novih ideja čijom implementacijom će se poboljšati rad i boravak studenata na GRAFOS. Zbog toga će predstavnici studentskih tjela i u idućim akademskim godinama poticati komunikaciju studenata s Upravom fakulteta te općenito poticati studente da budu proaktivni, prije svega u nastavi ali i da prepoznaju vrijednost sudjelovanja u opisanim i sličnim izvannastavnim aktivnostima.

Projektiranje i analiza potresno otpornih građevina

Željko ŠRENG

Okrugli stol pod naslovom Projektiranje i analiza potresno otpornih građevina održan je 4. srpnja 2023. godine u maloj vijećnici Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek. Voditelji okruglog stola bili su doc. dr. sc. Željko Šreng, izv. prof. dr. sc. Ivan Kraus i doc. dr. sc. Marin Grubišić. Ciljana skupina bili su članovi Udruge Alumni GRAFOS, a sudjelovalo je ukupno 11 zainteresiranih stručnjaka iz područja potresnog inženjerstva. Među prisutnima, troje je stručnjaka došlo iz re-

alnog sektora, tj. iz triju različitih projektantskih tvrtki, a ostali stručnjaci bili su djelatnici Građevinskog i arhitektonskog fakulteta Osijek. Tijekom gotovo dvosatnog trajanja Okruglog stola, otvoreno je više tema i pokrenuta je plodonosna diskusija. Fokus je primarno bio postavljen na potresno certificiranje zgrada, što postaje praksa u zemljama poput Italije, Slovenije i Novog Zelanda. Većina se prisutnih složila u tome da je implementacija potresnog certifikata relativno složena i izazovna zbog nemogućnosti potpunog poznавanja stvarnog stanja na terenu.



u zgradama. Ukazan je problem nekompatibilnosti između računalnih programa, tj. između izvoza računalnih modela iz jednog programa i uvoza u drugi program. Otvorena je diskusija i oko provedbe potresnog proračuna konstrukcija primjenom metode spektara odziva na modelima koji sadrže temeljno tlo (tj. opruge) te je nastavno na to postavljeno pitanje o ispravnosti takvog proračuna. Na kraju je najavljena organizacija sličnih okupljanja u budućnosti, ali i radionica te prezentacija rezultata istraživanja u organizaciji članova Alumni GRAFOS udruge.



EFOS - studentske udruge

Ekonomski fakultet u Osijeku može se pojaviti značajnom izvannastavnom aktivnošću studenata. U sklopu Fakulteta djeluje osam studentskih udruga koje svake godine organiziraju brojne aktivnosti iz različitih područja.

AIESEC

AIESEC je najveća međunarodna organizacija mladih osnovana 1948. godine s vizijom "Mir i ispunjenje ljudskih potencijala".

AIESEC rad svodi se na rad u timovima:

Business to Enablers - tim za dolaznu razmjenu
Business to Customers - tim za odlaznu razmjenu i marketing
Partnership Development - odnosi s tvrtkama
Talent Management - ljudski resursi

Finances - financije.

AIESEC svojim članovima pruža razvijanje brojnih vještina za stjecanje na tržištu rada. Vještine se stječu radom u timovima, sastancima s tvrtkama, smišljanjem strategija za napredak, marketing-aktivnostima i mnogim drugim prilikama koje je moguće iskoristiti kroz brojne pozicije unutar organizacije. Tijekom članstva u AIESEC-u mladi imaju priliku ići na brojne nacionalne i međunarodne konferencije kako bi proširili svoja poznanstva te imali priliku stjecati brojne vještine za daljnji rad.

AIESEC trenutačno provodi programe međunarodnih praksi, a to su: Global Volunteer, Global Talent i Global Entrepreneur. Sami programi provode se u suradnji s tvrtkama, nevladinim organizacijama i udruženjima. Program Global Volunteer temelji se na UN-ovim ciljevima održivog razvoja (Sustainable Development Goals) te svaki volonterski projekt koji AIESEC organizira temelji se na jednom od ciljeva kako poboljšati situaciju na lokalnoj razini. Programi Global Talent i Global Entrepreneur organiziraju se u suradnji s tvrtkama i razvojnim tvrtkama (start-up tvrtkama).

edit

Udruga edit primarno je udruga studenata poslovne informatike Ekonomskog fakulteta u Osijeku, ali kako puni naziv glasi "Ekonomsko društvo informacijskih tehnologija", dobrodošli su studenti svakog smjera i fakulteta. Udruga je započela s radom početkom ožujka 2019. godine. Cilj i misija udruge svojim je članovima, kao i svim zainteresiranim osobama, omogućiti dodatno obrazovanje u vidu stjecanja teorijskih i praktičnih znanja, iskustava i vještina, a kroz projekte, radionice, predavanja i suradnju s drugim udruženjima i tvrtkama. edit želi stvoriti prepoznatljivu zajednicu studenata Ekonomskog fakulteta u Osijeku kao i cijelog Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera kroz promicanje teorije i prakse iz područja ekonomskih i informacijskih tehnologija. Članovi udruge su podijeljeni u dva tima: dizajneri i progra-

meri. Svako odjeljenje ima svoj primarni zadatak koji se uz redovne sastanke provodi i prenosi kroz informacije iz jednog odjeljenja u drugo. Tim projektom ne samo da se želi olakšati izvršavanje fakultetskih obaveza profesorima i studentima već se želi i pomoći u edukaciji, stjecanju teorijskih i praktičnih znanja i prijenosu znanja između studenata Udruge.

ERUDIO

Udruga ERUDIO, punim nazivom Udruga studenata - EU informacije, mogućnosti i održivost osnovana je pri Ekonomskom fakultetu u Osijeku krajem 2016. godine uz mentorstvo izv. prof. dr. sc. Anite Freimann. Udruga je nastala na inicijativu studenata i izv. prof. dr. sc. Anite Freimann nakon rezultata postignutih u sklopu kolegija Institucijski sustav Evropske unije i projekta "Ja gradanin EU-a".

Djelovanje udruge usmjereno je na širenje informacija o Europskoj uniji i mogućnostima koje se nude članstvom u Europskoj uniji uz razmišljanje u smjeru održivog razvoja. Kroz provođenje radionica, kvizova, panela, okruglih stolova, simulacija te organizacije Europskog EFOS tjedna cilj je udruge djelovati društveno odgovorno te tako poboljšati kvalitetu života zajednice na bolje.

EWOB - Poduzetnici bez granica

Studentska udruga Poduzetnici bez granica (EWOB) koja djeluje pri Ekonomskom fakultetu

u Osijeku osnovana je 2008. godine kao rezultat suradnje s američkim sveučilištem University of Illinois at Urbana-Champaign (UIUC). Cilj je udruge promicanje poduzetničkog načina ponašanja te razvijanje znanja i vještina članova udruge kroz rad na stvarnim projektima te problemima hrvatskih i stranih poduzeća. Osim što EWOB redovito sudjeluje u obilježavanju Globalnog tjedna poduzetništva, provoditelj je i projekata putem EWOB Business Akademije, EWOB Business Hackathon, EWOB Business Academy te EWOB Quiz Night. Najpoznatiji je projekt udruge svakako Global Entrepreneurship Week (GEW).

Finansijski impuls

Finansijski impuls studenta je udruga koju su osnovali studenti Ekonomskog fakulteta, studija Finansijski menadžment, u Osijeku. Udruga je osnovana u cilju poticanja studenata na širenje znanja u području finansija. Udruga Finansijski impuls bavi se organiziranjem predavanja koja drže gosti predavači, projekata, seminara i tečajeva pomoći kojih će se dodatno obrazovati članovi udruge, ali i svi drugi studenti i gradani koji

su zainteresirani i spremni na učenje i sl. Jedan od najpoznatijih projekata udruge koji se održava svake godine jest Europski tjedan novca (European money week), projekt koji se održava širom Europe s ciljem obrazovanja populacije i podizanja svijesti o finansijskoj pismenosti. Osim tog uspješnog i nagradjenog projekta, udruga je nekoliko godina zaredom organizirala i projekt pod nazivom "Finansijsko opismeravanje srednjoškolaca Slavonije i Baranje". Cilj tog projekta bio je poboljšati finansijsku pismenost srednjoškolske populacije.

Meta

Studentska udruga Meta udruga je studenata smjera Marketing koja djeluje pri Ekonomskom fakultetu u Osijeku od 2015. godine. Udruga je osnovana pod nazivom Bookmark i u suradnji s Katedrom za marketing u cilju promicanja, razvijanja i unapređenja teorije i prakse iz područja marketinga, održavanje marketinških trendova, pomoći i priprema stručnih kadrova za tržište rada. Studentska udruga Bookmark promijenila je 2020. godine svoj naziv u META - Market Everything, Target Anything. Udruga u svrhu ispunjavanja navedenih ciljeva organizira razne projekte, predavanja, okrugle stolove, tribine, seminare, konferencije i humanitarne akcije. Udruga vodi i upravlja odnosima s javnošću te suraduje s trgovackim društvinama i kroz studije slučaja omogućuje studentima izravan kontakt sa stvarnim

svijetom marketinga i potencijalnim poslodavcima. Uz to, udruga organizira druženje za svoje članove, a surađuje i s drugim udruženjima i organizacijama unutar i van granica fakulteta, grada, ali i države. Jedan od najznačajnijih projekata udruge bio je organizacija konferencije Market&ing koja je okupila poznata imena iz područja marketinga s ciljem da sa studentima podijele svoje znanje i iskustvo koje su stjecali kroz rad na domaćim i inozemnim tržištima.

Sportsko društvo EFOS

Studentsko sportsko društvo "EFOS" djeluje pri Ekonomskom fakultetu u Osijeku već dugi niz godina te ostvaruje značajne uspjehe. Udrugi je svrha promicanje i unaprjeđivanje studentskog sporta i s tim i zdravijeg života. Društvo je osnovano 2001. godine kao jedna od sastavnica Studentskog zbora, ali se kasnije odvojilo i nastavilo djelovati kao samostalna udruga.

Sportaši Ekonomskog fakulteta često su postizali izvrsne rezultate na sportskim natjecanjima na sveučilišnoj razini, a Sportsko društvo EFOS ih je sve objedinilo u jednu, sportsku zajednicu. Sportsko društvo je podijeljeno na sportske sekcije: veliki nogomet, mali nogomet, košarka, rukomet, šah, plivanje, odbokja, tenis, stolni tenis, veslanje, bokser, kuglanje, borilački sportovi, atletika, gimnastika i ostali sportovi. Sve navedene sekcije postoje u muškoj i ženskoj kategoriji te svaka sekcija ima svog voditelja. Sportsko društvo vodi temeljitu bazu podataka o svim sportašima koji sudjeluju u sportskim natjecanjima te tako predstavljaju vlastiti Fakultet.

Studentski zbor Ekonomskog fakulteta u Osijeku

Studentski zbor krovna je studentska organizacija s temeljnom svrhom predstavljanja studenata u tijelima Fakulteta, kao i brigu o organiziranju programa na području naobrazbe, sporta i kulture, izvođenju programa koji utječu na socijalno-ekonomski položaj studenata te inciniranju poticaja za donošenje propisa od interesa za studente. Studentski zbor ima 11 članova koje biraju studenti Fakulteta na neposrednim izborima. Mandat člana zbara i njegovog zamjenika traje u pravilu 2 godine, a novi mandat započinje novom akademskom godinom.

Studentski zbor Ekonomskog fakulteta u Osijeku neprekidno vodi brigu za studenti standard i pitanja vezana uz studente. Osim navedenih osnovnih aktivnosti, godišnje organizira veliki broj projekata iz područja edukacije (tribine, predavanja, radionice...), zabave (koncerti, apsolventske večere, brucosijade), putovanja (apsolventska putovanja, ekonomijade), sporta, te raznih drugih područja. Takoder, nekoliko puta godišnje organizira ili sudjeluje u provedbi raznih humanitarnih aktivnosti te potiče studente na humanitarni rad i volonterstvo.



USUDI SE STVARATI: međunarodna izložba inovacija, prototipova i poslovnih planova BUDI UZOR/INOVA 2023.

Međunarodna izložba inovacija, prototipova i poslovnih planova BUDI UZOR/INOVA 2023. održana je na Zagrebačkom velesajmu, Kongresna dvorana, Zagreb, Avenue Dubrovnik 15, od 26. do 28. rujna 2023. godine pod motom "Usudi se stvarati". Glavni su organizatori ovo-godišnje izložbe Savez hrvatskih inovatora (SHI), Savez inovatora Zagreba, Hrvatska udruga inovatora-poduzetnika (HUIP) i TERA Tehnopolis d.o.o., dok su suorganizatori Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Osječko-baranjska županija i Savez inovatora Primorsko-goranske županije. Izložba BUDI UZOR/INOVA namijenjena je znanstvenicima, poduzetnicima, inovatorima i nositeljima poslovnih ideja koji žele ispitati tržišnu vrijednost svoje inovacije i započeti poslovanje. Dolaskom brojnih stranih delegacija i njihovim izlaganjem izložba je bila prigoda za održavanje niza poslovnih razgovora, mjesto za pronalazak partnera, kupaca, dobavljača ili djelatnika. Svi sudionici, ali i posjetitelji, imali su priliku povećati svoju konkurentnost i probiti se na domaće i europsko tržište. Posebno bogat program



na TERA štandu odvijao se drugi dan izložbe, 27. rujna 2023. godine.

Tako je održana:

Poduzetnička akademija - EIT Food Start-up activity s motom "Mislite na održivost danas, osigurajte budućnost sutra" - predavanja na različite teme u okviru glavne teme akademije - održivosti

Finale natjecanja u pisanju poslovnih planova BUDI UZOR - pitch prezentacije finalista studenata i srednjoškolaca

Gastrokutak Slavonije i Baranje - izlaganje i proda-

ja specijaliteta i delicia obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava.

Osim toga, na TERA štandu sva tri dana izložbe mogli ste posjetiti:

EEN - Sajam poslovnih mogućnosti, internalizacija poslovanja i povezivanje partnera;

B2B poslovne susrete u sklopu projekta Enterprise Europe Network (Europska poduzetnička mreža - EEN)

EEN IPR Help Desk - konsultacije za zaštitu intelektualnog vlasništva u suradnji s Državnim zavodom za intelektualno vlasništvo (DZIV)

Sveučilišnu smotru Smotru poduzetničko-potpornih institucija Infoštant TERA projekata.

DODATNA MOGUĆNOST NAKON ODRŽANE IZLOŽBE



stvenicima, poduzetnicima i/ili inovatorima u cilju međunarodnog povezivanja, ugovaranja partnerstva i sklapanja sporazuma o suradnji na komercijalnoj, istraživačkoj i razvojnoj osnovi.

Kako sudjelovati?

Registrirajte se putem pri-loženog QR koda i izradite profil svoje organizacije.

Na B2B match platformi možete pregledavati profile ostalih sudionika i zakazivati poslovne sastanke prije događaja!

Ako niste mogli nazočiti, ne brinite se, poslovne sastanke možete zakazati i održati online!

Mogućnost online sudjelovanja na B2B poslovnim susretima dostupna do 10. listopada 2023. godine!

Za više informacija možete nas kontaktirati putem broja telefona 031/251-000 ili e-poštom na uzor@tera.hr.

Poziv sastavnicama Sveučilišta za formiranje konzorcija u okviru natječaja „Podrška transferu tehnologije“ i „Podrška uredima za transfer tehnologije“!



TERA Tehnopolis d.o.o., Ured za transfer tehnologije Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, poziva sastavnice Sveučilišta za formiranje konzorcija u okviru otvorenih natječaja „Podrška transferu tehnologije“ i „Podrška uredima za transfer tehnologije“.

Pozive je objavilo Ministarstvo znanosti i obrazovanja u sklopu Nacionalnog programa oporavka i otpornosti 2021.-2026. Oba se poziva provode u sklopu potkomponente C3.2. "Podizanje istraživačkog i inovacijskog kapaciteta" kroz "Uvođenje funkcionalnog programskog okvira projektnog financiranja istraživanja, razvoja i inovacija". Cilj je povećati broj prijenosa tehnologije na visokoobrazovnim institucijama i znanstvenim organizacijama.

"Podrška transferu tehnologije"

Predmet Poziva: Program "Podrška transferu tehnologije" podržava istraživačke organizacije u provođenju projekata transfera tehnologije. Program podržava provedbu aktivnosti u svrhu poslovne validacije razvijenih rješenja, a prije faze komercijalizacije.

Ukupna raspoloživa sredstva: Ukupno je raspoloživ iznos bespovratnih sredstava Pozi-

va **4.505.939,35 eura**. Najniži iznos za pojedini projekt iznosi **65.000,00 eura**, a najviši **200.000,00 eura**.

"Podrška uredima za transfer tehnologije"

Predmet Poziva: Program "Podrška uredima za transfer tehnologije" podržava aktivnosti jedinica koje obavljaju aktivnosti ureda za transfer tehnologije u provođenju projekata transfera tehnologije. Program podržava provedbu aktivnosti u svrhu poslovne validacije razvijenih rješenja, a prije faze komercijalizacije.

Ukupna raspoloživa sredstva: Ukupno je raspoloživ iznos bespovratnih sredstava Pozi-

va **497.710,53 eura**. Najniži iznos za pojedini projekt iznosi **10.000,00 eura**, a najviši **26.500,00 eura**.

Rok je za dostavu obaju projektnih prijedloga do 31. prosinca 2023. godine.

S obzirom na to da se na natječaje mogu prijaviti istraživačke organizacije u partnerstvu s uredom za transfer tehnologije, odnosno uredi za transfer tehnologije u partnerstvu s istraživačkim organizacijama, TERA Tehnopolis, Ured za transfer tehnologije Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, poziva sastavnice Sveučilišta na suradnju i

formiranje konzorcija za prijavu na navedene natječaje.

Molimo zainteresirane organizacije da nam svoje iskaze interesa pošalju najkasnije do 10. listopada 2023. godine na adresu e-pošte ured@tera.hr ili da nas kontaktiraju putem broja telefona 031/251 000.

BUDITE DIO MEĐUNARODNE IZLOŽBE INOVACIJA BUDI UZOR/INOVA 2023.!

Sudjelujte na međunarodnoj izložbi inovacija, prototipova i poslovnih planova BUDI UZOR/INOVA 2023. u Zagrebu, na Zagrebačkom velesajmu, od 26. do 28. rujna 2023. godine koja se ove godine održava pod motom "Usudi se stvarati". Izložba je namijenjena inovatorima, nositeljima poslovnih ideja koji žele ispitati tržišnu vrijednost svoje inovacije i započeti poslovanje, sadašnjim i budućim poduzetnicima, mlađim inovatorima, studentima i srednjoškolcima te svima onima koji žele zakoračiti u svijet inovacija.

Zašto sudjelovati na izložbi?

Pronadite tehnologiju ili poslovnu ideju koju želite primijeniti u svom poslovanju. Pronadite program potpore najprimjereni svojim potrebama.

Provjerite inovativnost i mogućnost komercijalizacije vlastite inovacije.

Pronadite partnera, kupce, dobavljače, djelatnike,



Prodajte ili licencirajte postojeću inovaciju.

Digitalizirajte vaše poslovanje.

Proširite vaše poslovanje na međunarodna tržišta.

Iskoristite programe mobilnosti i međunarodne razmjene.

Među inovacijama pronaći ćete i potpuno jednostavne izume koji vam mogu olakšati svakodnevni život. No, inovativnost nećete doživjeti samo proučavanjem izložaka.

U okviru izložbe, uz potporu projekta Enterprise Europe Network (EEN), organiziramo **B2B poslovne susrete** u sklopu kojih možete pronaći poslovog partnera, kupca, dobavljača ili budućeg poslovog suradnika, kao i sajam poslovnih mogućnosti u

okviru kojega imate priliku proširiti vaše poslovanje na međunarodno tržište.

Pored toga, imate priliku sudjelovati na **natjecanju u pisanju poslovnih planova** te na **Poduzetničkoj akademiji** koja je povezana s aktualnim temama na temu "Mislite na održivost danas, osigurajte budućnost sutra".

Također, u okviru izložbe organiziramo **Gastro kutak Slavonije i Baranje** te prezentaciju i prodaju tradicionalnih proizvoda iz Slavonije i Baranje, kao i **IPR Help Desk konsultacije za zaštitu intelektualnog vlasništva**.

Pored toga, u okviru TERA info-štanda projekata, imate priliku iskoristiti usluge namijenjene pravnim i fi-

zičkim osobama, kroz EU projekte/programe u cilju povezivanja, izlaska na strana tržišta, mobilnosti i međunarodne razmjene, digitalizacije poslovanja, internalizacije poslovanja te korištenja konzultantskih usluga u poslovanju.

Poseban ponos Izložbe je **natjecanje u pisanju poslovnih planova Budu uzor** koje se održava drugi dan Izložbe, u srijedu, 27. rujna 2023. godine, kada organiziramo **besplatan prijevoz** za sve finaliste u natjecanju u pisanju poslovnih planova, inovatore te svi koji žele posjetiti Izložbu i zakoračiti u svijet inovacija.

Ako želite sudjelovati u natjecanju za najbolji poslovni plan, prijavite se skeniranjem QR koda u nastavku.

Svi inovatori koji na Izložbi žele sudjelovati sa svojom inovacijom prijavljuju se skeniranjem QR koda u nastavku.

Za više informacija možete nas kontaktirati putem broja telefona 031/251-000 ili e-poštom na uzor@tera.hr.



SKoKom do medijske pismenosti

Maja BRUST NEMET

SKoKom do medijske pismenosti stručni je projekt Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku. Vrijednost je projekta 2.500,00 eura, a finančiran je od strane Agencije za elektroničke medije u okviru Javnog poziva za sufinanciranje projekata na temu poticanja medijske pismenosti. Projekt traje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine. Voditeljice su projekta prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar, izv. prof. dr. sc. Lidija Bakota i izv. prof. dr. sc. Maja Brust Nemet s Fakultetom za odgojne i obrazovne znanosti, dok su suradnici na projektu Tomislav Levak, predavač s Akademije za umjetnost i kulturu Osijek te Mirela Skelac, viša savjetnica za pedagoge i učitelje razredne nastave iz Agencije za odgoj i obrazovanje, podružnica Osijek.

Pred suvremenog su učitelja postavljeni novi zahtjevi koje je moguće ispuniti jedino cjeleživotnim osnaživanjem vlastitih kompetencija kako bi bili dostojni svoje profesije te kontinuirano pobudivali duh slobodnog mišljenja i razvijali osjećaj osobne odgovornosti. Kompetencije učitelja razredne nastave o medijskoj pismenosti neophodne su zbog djelotvore socijalizacije i komunikacije uz/s medijima. U okviru projekta planirane su sljedeće projektne aktivnosti: edukacije za učitelje razredne nastave Osječko-baranske i Virovitičko-podravske županije, kao i izrada priručnika za učitelje razredne nastave.



Da bi učitelji razredne nastave učenike mlađe školske dobi sustavnije pripremali za kritički odnos prema medijskim porukama, za razumijevanje utjecaja medija i njihovih poruka na sve članove društva, na njihovo razumijevanje i na odgovorno ponašanje u medijima, potrebno je jačati učiteljeve kompetencije budući da je na njima, uz roditelje, najveća odgovornost za razvijanje medijske pismenosti djece. Jačanje učitelje-

vih kompetencija u području Kulture i medija obuhvaćalo bi medijske aktivnosti istaknutog učenja kroz igru, kao preduvjetima za kritičko promišljanje o medijskim porukama i sadržajima prilagodenim djeci mlađe školske dobi. Odgovornost je na učiteljima da kod učenika osvijeste ulogu medija jačajući djelotvorne socijalne kompetencije te ulogu medija u oblikovanju vlastitog kulturnog identiteta. Edukacija za 60 učitelja ra-

zredne nastave u Osječko-baranjskoj i Virovitičko-podravskoj županiji u trajanju od 15 sati održana je u trima ciklusa, 30. lipnja 2023., 4. srpnja 2023. i 28. kolovoza 2023. godine na Fakultetu za odgojne i obrazovne znanosti. Edukacija je organizirana u formi treninga za trenere za učitelje razredne nastave koji su ujedno i voditelji školskih stručnih aktivnosti i predstavnici svoje škole. Sudionici će tijekom školskih stručnih ak-

tiva provesti aktivnosti s članovima svoga školskog stručnog aktiva i na taj način svi će učitelji na području Osječko-baranjske županije biti osnaženi za provedbu radio-nica s učenicima u području medijske pismenosti. Predavači i voditelji radionica bili su: prof. dr. sc. Emina Berbić Kolar, izv. prof. dr. sc. Lidija Bakota, izv. prof. dr. sc. Maja Brust Nemet, Tomislav Levak, predavač (AUKOS), mr. sc. Ella Rakovac Bekeš,

doktorandica (I. Gimnazija Osijek), Nika Matančić (studentica AUKOS-a), Katarina Čorković Matančić (OŠ Jagoda Truhelka, Osijek) i studenti 3. godine Učiteljskog studija.

U tijeku je izrada priručnika SKoKom do medijske pismenosti s aktivnostima za jačanje socijalnih kompetencija učenika mlađe školske dobi. Aktivnosti predvidene u priručniku SKoKom do medijske pismenosti bit će provedive među učenicima razredne nastave, a tematski će obuhvatiti sljedeća područja: razvoj kritičkog mišljenja kod djece mlađe školske dobi izloženošću u različitim medijima i medijskim sadržajima; mediji u oblikovanju vlastitog kulturnog identiteta; osještavanje potrebe čuvanja hrvatskog identiteta i baštine, razumjeti i prihvati medju-kulturne razlike, uočiti obilježja drugih kultura, jezičnih i kulturnih predrasuda i stereotipa; međuvršnjačka različitost posredstvom medija zbog uspješne komunikacije, razumijevanja, tolerancije i suradnje; korištenje medija u privatnoj i obrazovnoj domeni; jezična djelatnost izloženošću medijskim sadržajima (govorenje, slušanje, čitanje i pisanje); pretraživanje mrežnih sadržaja primjerene dobi; strategije za razumijevanje informacija u medijima, razlikovanje istinitosti od lažne vijesti, tumačenje poruka, uočavanje vjerodostojnosti, pouzdanosti i istinitosti; odgovorno ponašanje djece na društvenim mrežama; osještavanje neprihvatljivih oblika ponašanja i virtualnog nasilja; prijedlozi aktivnosti za slobodno vrijeme djece koje ne uključuju medije.

Matko GUŠTIN

SOCIAL WORK AND HUMAN RIGHTS: ADVOCATING DISRUPTIVE VOICES

ODRŽANA MEĐUNARODNA KONFERENCIJA SOCIJALNOG RADA NA PRAVNOM FAKULTETU OSIJEK

dentima koji su predstavljali teme i rezultate svojih istraživanja, s posebnim naglaskom na metodologiju znanstvenog istraživanja. Posebnost je tog dijela konferencije u tome da svaku izloženu temu "omentira" tzv. *supervisory* panel koji čine istaknuti profesori, dajući smjernice za daljnje istraživanje. Zajednička je odlika izloženih tema istraživanja doktorskih studenata interdisciplinarnost i sveobuhvatnost jer se istraživanja, uz naglasak na socijalni rad, u određenom dijelu dotiču i drugih znanstvenih područja kao što su pravo, ekonomija ili sociologija. Osim toga, velik broj sudionika iz različitih zemalja ujedno je bila prilika za analizu tema iz komparativnog aspekta ukazujući na prednosti i nedostatke pojedinih područja. Drugi dio konferencije (Plenum) održao se od 28. do 30. kolovoza kada je održano i službeno otvorene ovogodišnje TiSSA-e. Pozdravne riječi sudionicima konferencije uputili su prof. dr. sc. Rudi Roose, predstojnik TiSSA-e (Sveučilište u Ghentu, Belgija), prof.

dr. sc. Tunjica Petrašević, dekan Pravnog fakulteta Osijek, prof. dr. sc. Mario Vinković, predstojnik Zavoda za radno i socijalno zakonodavstvo, socijalni rad i strane jezike Pravnog fakulteta Osijek, prof. dr. sc. Branka Rešetar s Pravnog fakulteta Osijek, uime lokalnog organizacijskog odbora, Josip Miletic, zamjenik župana Osječko-baranjske županije, te Jasenka Crnković, zamjenica gradonačelnika Grada Osijeka. Uz predstavljanje brojnih zanimljivih tema vezanih uz socijalni rad i zaštitu temeljnih ljudskih prava, posebnost ovog dijela konferencije je tzv. nacionalni dan koji je prilika za predstavljanje nacionalnih primjera dobre prakse iz područja socijalnog rada. Tako je u kinu Uranija održana projekcija višestruko nagradjivanih filmova "Susjedi", redatelja Tomislava Žaje koji prikazuje proces deinsticijalizacije osječkog Doma za psihički bolesne odrasle osobe i početak "normalnog" života njegovih šticišnika. Na projekciji filma bili su i korisnici Centra za pružanje usluga u zajednici Osijek

"JA kao i TI" te Osječkog centra za inkluziju. Sudionici konferencije tako su imali priliku izravno od korisnika spoznati probleme s kojima se susreću, spoznati način njihove inkluzije u društvo te na konkretnom primjeru uvidjeti ulogu socijalnog rada u zaštiti jedne od skupina "potlačenih glasova", točnije njihovom aktivnom uključivanju u društvo. Sumirajući teme izlaganja sudionika na ovogodišnjoj TiSSA-i, društvo u cjelini preostaje obveza daljnog zalaganja za aktivno uključivanje "potlačenih glasova" u društvo, u čemu se nedvojbeno očituje važna uloga socijalnog rada s naglaskom na interdisciplinarni pristup. S obzirom na to da se TiSSA po prvi put održala u Hrvatskoj, upravo u Osijeku, to je ujedno prilika za mapiranje Pravnog fakulteta Osijek na međunarodnoj znanstvenoj karti, kao i (prijediplomskog i diplomskog) studija socijalnog rada koji svim budućim i sadašnjim studentima nudi suvremeni studijski program usmjeren na zaštitu ljudskih prava i stvaranje pravednijeg društva.





FAZOS je već tradicionalno, četvrtu godinu zaredom, domaćin studentima i nastavnicima iz srednje i jugoistočne Europe

CEEPUS MEĐUNARODNA LJETNA ŠKOLA "PAMETNA POLJOPRIVREDA I OKOLIŠ"

Daniel HAMAN, Gorana RAŠIĆ
i Anea MIHAJLOVIĆ

Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek, Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku već četvrtu godinu zaredom organizirao je međunarodnu ljetnu školu u trajanju od 3. do 7. srpnja 2023. godine, ovaj puta s nešto drukčijom tematikom i nazivom: **Pametna poljoprivreda i okoliš** (Smart Agriculture and Environment). Međunarodna ljetna škola organizirana je putem programa mobilnosti CEEPUS i mreže Agriculture and Environment in the 21st Century - @groen, a Fakultet je imao priliku ugostiti 13 nastavnika, doktoranda i studenata iz šest partnerskih sveučilišta i pet zemalja: Sveučilišta u Mostaru iz Bosne i Hercegovine, Sveučilišta Crne Gore iz Podgorice, Sveučilišta u Segedinu iz Mađarske, Sveučilišta svetih Ćirila i Metoda u Skoplju iz Sjeverne Makedonije i Sveučilišta u Novom Sadu iz Srbije.

Tijekom pet dana, studenti i nastavnici imali su priliku upoznati se s radom Fakulteta i Sveučilišta, predstaviti svoja sveučilišta i svoje djelatnosti, sudjelovati na predavanjima i radionicama vezanim uz digitalnu poljoprivrednu te sudjelovati u tematskom pub kvizu. Nakon pozdravnih riječi pro-

dekanice za međunarodnu suradnju i studija na engleskom jeziku prof. dr. sc. Ivane Majić, prvo predavanje o Sveučilištu Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te Fakultetu agrobiotehničkih znanosti Osijek otvorio je dr. sc. Daniel Haman, institucionalni CEEPUS koordinator. Po završetku izlaganja, dr. sc. Haman nastavio je izlaganje o CEEPUS programu na Fakultetu, budući da je Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek najuspješnja sastavniča u CEEPUS programu u Hrvatskoj s preko 200 ostvarenih odlaznih i dolaznih mobilnosti u posljednjih 5 akademskih godina.

Profesori, asistenti i studenti Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek, prof. dr. sc. Zdenko Lončarić, izv. prof. dr. sc. Ivan Plaščak, prof. dr. sc. Ivona Djurkin Kušec, Denis Deže, mag. prot. nat. et amb., dr. sc. Dorian Radočaj te Lucija Magdić, bacc. ing. agr., tijekom idućih nekoliko dana govorili su o pametnoj poljoprivredni i njezinoj primjeni u poljoprivrednoj praksi. Osim predavanja i radionica, sudionici škole imali su priliku i posjetiti Park prirode Kopački rit te se upoznati s projektima očuvanja i zaštite prirode u samom Parku. Osim toga, sudionici su se upoznali i s djelatnostima tvrtke Belje plus d.o.o. te posjetili vinograde, vinariju i vinski podrum, gdje su imali prilike staviti se u kratkoročnu ulogu sommeliera baranjskih vina.

STUDENTSKI STRIP

● Uradci studenata diplomskog sveučilišnog studija Ilustracije na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku pod mentorstvom doc. art. Dubravka Matačovića



HRVATSKO-MAĐARSKA SURADNJA NA FOOZOS-u

Na poziv Hrvatske samouprave Pescudvara, prof. dr. sc. Emilia Berbić Kolar, dekanica Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti šalje doktorandicu doktorskoga studija Obrazovne znanosti i perspektive obrazovanja Ljubicu Nedić u Republiku Mađarsku na održavanje hrvatskoga kulturno-jezičnoga kampa. Kamp se odvija kroz sedam dana, od 26. 6. 2023. do 2. 7. 2023. u vremenu od 7 do 17 sati u cilju popularizacije i očuvanja hrvatskoga jezika u višejezičnoj sredini. U kampu je sudjelovalo tridesetak djece u dobi od 5 do 15 godina koja pohađaju hrvatski vrtić, osnovnu školu, gimnaziju i učenički dom u Pečuhu koji je ove godine proslavio 70 godina postojanja. Kroz igru, zabavu, učenje i poučavanje upoznavali su hrvatski jezik, hrvatsku dječju književnost, kulturu i običaje, tradicijsku i duhovnu glazbu, nacionalnu povijest, ekologiju i održivi razvoj te su interakcijom razmjerenjivali postojeća znanja. Organizatori kampa su članovi Samouprave Udvara Péter Balázs, Ivana Bozsánovics i Márta Rónainé Bárics kojima je stalo mladim naraštajima usaditi i raditi na održivosti hrvatskoga jezika i kulture predaka. Gospoda je Marta putem natječaja osigurala sredstva kako bi kamp bio i osmi put po redu besplatan te sve aktivnosti voditelja na volonterskoj bazi. Radost djece bila je potpuna, a zahvalnost roditelja neizmjerna jer su djece dobila prigodu naučiti nešto novo i stvoriti nezaboravno iskustvo koje su posljednjega dana kampa i prezentirali široj zajednici prigodnim programom nakon euharistije na Srpsici (kermez). Bila je to prigoda za stvaranjem novih prijateljstava i sklapanjem održivih suradnji koje je pohvalio i generalni konzul u Republici Mađarskoj, gospodin Drago Horvat te Neven Marčić, konzulov savjetnik.

To je Bullshit - Važnost skepticizma u svijetu koji pokreću podaci

● Autori: Carl T. Bergstrom i Jevin D. West

● U izdanju VBZ-a i Alumna Ekonomskog fakulteta u Osijeku prevedena je knjiga To je Bullshit - Važnost skepticizma u svijetu koji pokreću podaci autora Carla T. Bergstroma i Jevin D. Westa.

Bullshit više nije što je bio. Sada nam dva profesora znanosti daju alate za uklanjanje dezinformacija i jasno razmisljanje u svijetu lažnih vijesti i loših podataka. Dezinformacija, dezinformacija i lažnih vijesti ima u izobilju i sve je teže znati što je istina. Znanost se provodi priopćenjem za javnost. Startup kultura uzdiže bullshit do visoke umjetnosti. Prilikom smo dobro opremljeni da učimo vrstu bullshita stare škole koja se temelji na otmjenoj retorici i lasicama, ali većina nas se ne osjeća kvalificiranom da izazove lavinu bullshita nove škole

PSIHOLOŠKO SAVJETOVALIŠTE

POGLED UNATRAG

"Život se mora živjeti unaprijed, no može se razumjeti samo unatrag."

Søren Kierkegaard

Ana KURTOVIĆ

Često čujemo savjete ili motivacijske citate koji nam naglašavaju da se ne treba fokusirati na prošlost ni živjeti u njoj jer ju ne možemo promjeniti te da trebamo gledati u budućnost ili se fokusirati na sadašnjost. Svakako ima istine u tome, osobito što se tiče toga da prošlost treba prihvati jer ju promjeniti ne možemo. Međutim, nakon bilo kojeg razdoblja u životu, pa tako i protekom još jedne akademске godine, vrijedi se osvrnuti unazad i reflektirati o iskustvima. Naime, iz svoje prošlosti, bilo nedavne ili davnije, možemo mnogo toga naučiti. No da bismo to napravili, potrebno je namjerno se osvrnuti i promisliti. Neki uvidi mogu doći spontano, ali oni su rijetki, većina ipak zahtijeva namjernu refleksiju. Ponekad osvrtanje unatrag može pomoći u nastavljanju naprijed.

Osvrt unatrag može nam pokazati koliko smo daleko došli, što je osobito korisno u trenutcima kada nismo osobito motivirani, kada nam je teško, obeshrabreni smo ili sumnjamo u sebe. Pobrojite svoje uspjehe unatrag, recimo, godinu dana. Koje ste sve zadatke završili, koliko ste obveza ispunili, prepreka sviđali? Probajte ih čak i zapisati. Velika je vjerojatnost da popis neće biti kratak. U svakodnevnom životu, a osobito kada imamo mnogo obveza, često smo foku-

sirani na zadatke koje, ponekad, jedva stižemo odraditi, a čim je jedan gotov, odmah krećemo na drugi. Zbog toga možemo imati osjećaj kao da stalno gasimo vatre i izgubiti iz vida smisao i svrhu zašto to radimo. Povremeno osvrtanje unatrag usmjerava nam pozornost na razloge zašto radimo to što radimo te smjer u kojem idemo. Osvrtanje na svoj život pomaže nam da osvijestimo što sve cijenimo u svojem životu, na čemu smo zahvalni, što je sve dobro - bilo da je riječ o ljudima i odnosima, iskustvima i dogadjajima, uspjessima, mogućnostima, lekcijama. Svjesno i namjerno usmjeravanje pozornosti na pitanja na čemu smo zahvalni i što naјviše cijenimo pomaže da se ponovo povežemo sa svojim vrijednostima, onime što nam je najvažnije u životu i što nam služi kao smjernica. Prisjećanje ili osvještavanje svojih vrijednosti pomaže nam jer nas miče od fokusa na ciljeve. Nažalost, suvremeni svijet i tempo života dominantan je usmjeren na ostvarivanje ciljeva. Iako su ciljevi važni i trebamo raditi na njihovu ostvarivanju, nije korisno biti isključivo na njih fokusiran. Štoviše, vrlo je blagotvorno umjesto na ciljeve fokusirati se na vrijednosti. Ciljevi se mogu ostvariti ili ne ostvariti, ali vrijednosti su stalne. Kada ciljeve ne ostvarimo, bit ćemo razočarani, ljuti ili tužni, ali sve dok su naši postupci većinom u skladu s našim vrijednostima, lakše ćemo podnijeti frustraciju, oporaviti se i nastaviti dalje. Pogledajte

povremeno unatrag i procijenite koliko su vaši postupci, neovisno o ishodima, bili motivirani nečime što vam je osobno važno? Možete li reći da imate osjećaj smisla u onome što radite? Konačno, osvrtom na prošla iskustva možemo stvari sagledati iz drukčje perspektive. Ponekad tek s vremenim odmakom možemo jasnije sagledati neka iskustva, naše reakcije, očekivanja, zaključke i sl. Može se dogoditi da ponovnim promišljanjem o nekim iskustvima dodemo do zaključka da nam to i nije toliko važno koliko smo mislili da je. Možemo uvidjeti da su neka razočaranja bila, među ostalim, rezultat i pogrešnih očekivanja s naše strane. Možemo zaključiti da smo potpuno pogrešno gledali na stvari i da je to najvećim dijelom odgovorno za neugodne emocije koje su nas mučile. Neovisno o čemu je riječ, sagledati stvari iz svježje perspektive i s odmakom može nas mnogočemu naučiti. Isplati se povremeno zaptati, primjerice, koje smo strahove imali, što nas je brinulo, kakva smo negativna predviđanja imali? Koliko se toga uistinu i ostvarilo? Slično tome, možemo se osvrnuti i na neke svoje pogreške i propuste - možda i njih možemo sagledati iz druge perspektive, procijeniti koliko je sada to važno, možda se čak i nasmijati na vlastiti račun. U konačnici, to nam može pomoći da malo manje ozbiljno shvaćamo sebe i svoje nedostatke, pa i da se možda više prihvativimo.



predstavljenih jezikom matematike, znanosti, odnosno statistike. U

To je Bullshit! profeso-

ri Carl Bergstrom i Je-

vin West daju nam skup

moćnih alata za probi-

janje zastrašujućih po-

dataka.

Ne treba vam puno teh-

ničkog znanja da biste

ukazali na probleme s poda-

cima. Jesu li brojke ili rezul-

tati previše dobri ili previše

dramatični da bi bili istiniti?

Usporedite li se tvrdnja slično

na sličnim? Potvrđuje li to

vašu osobnu pristranost? Osl-

najajući se na duboko iskustvo

u statistici i računskoj biologi-.

Bergstrom i West obilato ot-

krivaju primjere pristranosti

odabira i zbrkane vizualne manipulacije

podataka, razlikuju korelaciju i

uzročnost i ispituju osjetljivost

znanosti na moderna sranja.

Oduvijek su nam bili potrebni

ljudi koji govore bullshit kada

je to bilo potrebno, bilo unut-

ar kruga prijatelja, zajednice

znanstvenika ili građanstva na-

cije. Sada kada je bullshit evo-

luirao, moramo ponovno nau-

čiti umjetnost skepticizma.

Ova nas knjiga uči kako pre-

pozнатi različite oblike bullsh-

ta nove škole: kako procijeniti

znanstvene tvrdnje, razlikovati

korelaciju i uzročnost, prepoznati pristrane i nereprezentativne po-

datke i male veličine uzorka, identificirati pristranosti odabira u uzorcima, razumjeti kako podaci se mogu vizualno manipulirati i više. Oni također uključuju mnogo grafikona i

drugih slika podataka tako da možete sami vježbati uočavanje šakljivih prikaza poda-

ta. Bez obzira na to jeste li

zbunjeni pokretom protiv cije-

pljenja, koji je izrastao iz jedne

povučene medicinske studije,

tvrdnjom da umjetna intelige-

ncija može zaključiti o sek-

ualnoj orientaciji analizom

fotografije nečijeg lica, nema

manjka ludih ideja koje se

mogu kontimirati i secrirati.

Autori su znanstvenici ali i

stručni vodiči u ovom području.

Carl Bergstrom teoretski je

i evolucijski biolog koji istra-

žuje kako informacije teku

kroz biološke i društvene mre-

že. Jevin West je podatkovni

znanstvenik koji proučava de-

zinformacije u znanosti i druš-

tvu. Zajedno predaju popularni

preddiplomsku kolegij koji

pod istim imenom nudi Uni-

vers